

Hallitus 15.3.2018

Kokoustiedot

Aika 15.3.2018 klo 10.06 - 13.27

Paikka Kuntatalo
Toinen linja 14, Helsinki

Osanottajaluettelo

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja	Paatero Sirpa	SDP
I varapuheenjohtaja	Rautio Sari	Kok.
II varapuheenjohtaja	Tölli Tapani	Kesk.
	Kokko Annika	Kok.
	Rautava Risto	Kok.
	Sankelo Janne	Kok.
	Lehtonen Harri	SDP
	Lyly Lauri	SDP, saapui klo 10.57
	Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa	Kesk.
	Taponen Merja	Kesk.
	Lumela Meri	Vihr.
	Rantanen Tuomas	Vihr., poistui klo 11.36
	Kankaanniemi Toimi	PS
	Korhonen Martti	Vas.
	Nylander Mikaela	RKP

Varajäsenet puolueittain sijaantulojärjestyksessä

Talvitie Mari-Leena	Kok., saapui klo 10.28
Autto Heikki	Kok.
Korhonen Ari	SDP
Röppänen Neeta	SDP
Pelttari Pekka	Kesk., poistui kokoustaun aikana
Seppälä Topi	Kesk.
Karjalainen Mira	Kesk.
Hertell Sirpa	Vihr.
Saario Mari	Vihr. poissa klo 11.58-12.20

Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Puheenjohtaja	Pekkarinen Mauri	Kesk.
I varapuheenjohtaja	Räsänen Joona	SDP

Muut läsnäolijat

Koskinen Jari	toimitusjohtaja
Reina Timo	varatoimitusjohtaja
Tainio Hanna	varatoimitusjohtaja
Wikberg Kristina	johtaja, ruotsinkieliset ja kv-asiat
Leivo Timo	talous- ja hallintojohtaja,
	kokouksen sihteeri
Vuorimo Pirjo	johdon assistentti
Nevasola Riitta	hallintoassistentti

Hallitus 15.3.2018

Asiat

15	Kokouksen avaus
16	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
17	Pöytäkirjan tarkastajan valinta
18	Esityslistan hyväksyminen
19	Salassa pidettävä asia
20	Katsaus Kuntaliiton kansainväliseen toimintaan ja EU-edunvalvontaan
21	Ajankohtaiskatsaus
22	Kuntaliiton talouskatsaus, joulukuu 2017
23	Kuntaliiton edustajien valinta CEMR:in ja UCLG:n toimielimiin
24	Kehyskannanotto
25	Kuntaliiton hallituksen seuraaviin kokouksiin suunnitellut asiat
26	Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous
27	Muut asiat
28	Kokouksen päättäminen

Hallitus 15.3.2018

15

Kokouksen avaus

Liiton puheenjohtaja avaa Kuntaliiton hallituksen kokouksen.

Ehdotus

Todetaan.

Päätös

Puheenjohtaja Sirpa Paatero avasi kokouksen klo 10.06.

16

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Liite 1, 16 § Allekirjoitettu läsnäololista

Sääntöjen mukaan hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Kutsu on lähetetty hallituksen varsinaisille jäsenille ja varajäsenille 8.3.2018.

Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on enemmän kuin puolet sen jäsenistä. Hallituksen kokouksiin osallistuvat myös varajäsenet.

Hallituksen jäseniä ja varajäseniä sekä muita läsnäolijoita pyydetään allekirjoittamaan läsnäololista, joka otetaan pöytäkirjan liitteeksi.

Ehdotus

Todetaan kokouksen osanottajat ja päätösvaltaisuus.

Päätös

Suoritettussa nimenhuudossa todettiin kokoukseen osallistuvat hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

17

Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Hallituksen pöytäkirjan allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri. Hallitus päätti 16.2.2018, että pöytäkirjan tarkastaa yksi kussakin kokouksessa valittava jäsen.

Ehdotus

Hallitus päättää, että tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajaksi valitaan hallituksen jäsen Annika Kokko.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

18

Esityslistan hyväksyminen

Ehdotus

Hallitus päättää hyväksyä kokouksen esityslistan.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä kokouksen esityslistan muutoksitta.

19

Asia B-esityslistalla

Hallitus 15.3.2018

20

Katsaus Kuntaliiton kansainväliseen toimintaan ja EU-edunvalvontaan

Liite 1, 20 § Katsaus Kuntaliiton kansainväliseen toimintaan ja EU-edunvalvontaan

Kuntaliiton kansainvälisellä toiminnalla ja EU-edunvalvonnalla vaikutetaan pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan, kuntien ja maakuntien toimintaedellytysten turvaamiseen ja kehittämiseen. Kuntaliito on edustettuna kuntien kansainvälisissä yhteistyöjärjestöissä ja toimii EU:n alueiden komitean sekä Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin Suomen valtuuskuntien sihteeristönä. Kuntaliitto tukee kuntien kansainvälistä yhteistyötä ja seuraa ystävyyuskuntatoimintaa.

Kuntaliiton kansainvälisen toiminnan keskeisiä tehtäväalueita ovat

- EU-edunvalvonta kotimaassa ja Brysselissä sekä EU:n alueiden komitean Suomen valtuuskunnan sihteeristön tehtävät
- yhteistyö Euroopan kuntien kattojärjestön CEMRin sekä maailman laajuisen kuntien järjestön UCLGin kanssa
- yhteistyö erityisesti pohjoismaisten sisarliittojen kanssa
- yhteistyö Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin kanssa ja Suomen valtuuskunnan sihteeristön tehtävät
- lähialueyhteistyö Baltian maiden ja Venäjän kanssa
- kuntien tukeminen.

Kuntaliitto seuraa laajasti Euroopan unionin toimintaa kuntien ja maakuntien näkökulmasta, tiedottaa EU-asioista ja vaikuttaa EU:n päätöksentekoon. Kuntaliiton EU-edunvalvonnan tavoitteena on, että EU-lainsäädäntö tukee kuntien ja maakuntien toimintaa eikä aiheuta niille tarpeettomia lisärasituksia. Kuntaliitto toteuttaa EU-edunvalvontaa sekä kotimaassa että Brysselissä, jossa Kuntaliitolla on toimisto.

Kuntaliitto on jäsenenä eurooppalaisessa kuntaliittojen kattojärjestössä Council of European Municipalities and Regions (CEMR) ja maailman laajuisessa kattojärjestössä United Cities and Local Governments (UCLG). Kuntaliiton hallituksella on edustus näiden järjestöjen toimieliimissä. CEMR:n poliittisten elinten lisäksi Kuntaliiton Helsingin ja Brysselin toimistot osallistuvat CEMR:n asiantuntijatyöhön eri teema-alueiden työryhmissä. CEMR on tärkeä kumppani EU-edunvalvonnassa ja yhteisessä eurooppalaisessa kehittämisessä.

Kuntaliitto toimii EU:n alueiden komitean ja Euroopan neuvoston alue- ja kuntakongressin kuntien luottamushenkilöistä koostuvien Suomen valtuuskuntien sihteeristönä. Alueiden komitea on tärkeä kanava paikallis- ja aluehallinnon näkemyksen tuomisessa EU:n päätöksentekoon. Paikallisen itsehallinnon peruskirja, demokratia ja ihmisoikeudet ovat keskeisiä Euroopan Neuvoston työssä.

Kuntaliitolla on monipuolista yhteistyötä sisarjärjestöjen, erityisesti pohjoismaiden kuntaliittojen kanssa. Kuntaliitto tukee kuntia ja maakuntia tarjoamalla tiedon ja kokemuksen vaihdon foorumin EU- ja kv-verkostona. Kuntaliitto välittää tietoa ajankohtaisista EU- ja kansainvälisistä asioista useiden kanavien kautta.

Hallitus 15.3.2018

Ystävyysskuntayhteistyöhön osallistuminen ja sen seuraaminen myös hyödyttävät kuntia niiden kansainvälisessä yhteistyössä. Suomen kuntajärjestelmä kiinnostaa maailmalla ja Kuntaliitto saa vierailupyynnöjä useista maista. Muun muassa opetustoimi, sote- ja maa-kuntauudistus ja kuntavaalit ovat kiinnostaneet Kuntaliiton kansainvälisiä vieraita.

Liitteenä olevassa katsauksessa näistä aiheista on kerrottu yksityiskohdaisemmin. Katsauksessa ei ole käsitelty KT-kuntatyönantajien kansainvälistä toimintaa.

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin, että Kristina Wikberg selosti asiaa kokouksessa. Ennen tämän asian selostusta, Wikberg esitteli Kuntaliiton Ruotsinkieliset ja kansainväliset asiat -yksikön toimintaa. Merkittiin tiedoksi.

21 Ajankohtaiskatsaus

- Kehyskannanottoluonnos, varatoimitusjohtaja Timo Reina
- Kuntaliiton talous ym., toimitusjohtaja Jari Koskinen

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin, että Timo Reina selosti kokouksessa Kuntaliiton kehyskannanottoluonnoksen sisältöä, jonka jälkeen Jari Koskinen selosti Kuntaliiton taloutta sekä Kuntaliiton hallituksen viestintäkäytäntöjä. Merkittiin tiedoksi.

22 Kuntaliiton talouskatsaus, joulukuu 2017

Liite 1, 22 § Kuntaliiton talouskatsaus, joulukuu 2017

Liite 2, 22 § Suomen Kuntaliitto ry:n sijoituspolitiikka 23.11.2017

Liite 3, 22 § OP Varainhoidon kuukausiraportti joulukuu 2017

Liite 4, 22 § Kuntaliiton tulosraportti, joulukuu 2017

Kuntaliiton varsinaisen toiminnan tuotot ovat joulukuussa 2017 yhteensä 23 531 900 euroa ylittäen budjetin 1 257 700 eurolla (budjetti 22 274 200 euroa) ja kustannukset ovat joulukuussa 2017 yhteensä 23 622 200 euroa budjetin ollessa 23 543 000 euroa, jolloin budjetti ylittyy 79 300 eurolla.

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos on +17 243 400 euroa budjetin ollessa +1 600 000 euroa. Eroa budjettiin on +15 643 400 euroa.

Suomen Kuntaliitto ry:n tulos joulukuussa 2017 on +17 153 100 euroa, kun se on budjetissa +331 200 euroa. Ero budjettiin on +16 821 800 euroa.

Suomen Kuntaliitto ry:n taseen oma pääoma oli tilikauden alussa 72,0 milj. euroa ja joulukuussa 89,2 milj. euroa. Muutos tilikauden aikana on +17,2 milj. euroa. Taseen loppusumma 31.10.2017 on 110,0 milj. euroa.

Hallitus 15.3.2018

Ehdotus Merkitään tiedoksi. /JK

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Kokoustauko ryhmäkokousten ajaksi alkoi klo 12.23.

23

Kuntaliiton edustajien valinta CEMR:in ja UCLG:n toimielimiin

Kuntaliitto on jäsen Euroopan kuntaliittojen järjestössä CEMR: issä (Council of European Municipalities and Regions) sekä kuntien maailmanjärjestössä UCLG:ssä (United Cities and Local Governments).

CEMR keskittyy erityisesti Euroopan tason edunvalvontaan, erityisesti EU:n suhteen. Sen toimintaan liittyy useita työryhmiä, joihin liiton toimihenkilöt osallistuvat. Siinä on myös luottamushenkilöelimiä, Policy Committee, jota voi kutsua valtuustoksi, hallitus, sekä tasa-arvotoimintaan keskittynyt komitea (CEMR Standing Committee for Equality). Liitolla on Policy Committeeessa neljä varsinaista ja neljä varajäsenpaikkaa sekä paikka hallituksessa. Liitolla on myös edustaja tasa-arvokomiteassa.

Luottamushenkilöedustajien on oltava kuntansa valtuuston jäseniä tai kunnanjohtaja. Apulaiskunnanjohtaja ei käy, apulaispormestari kyllä. Policy Committeeen edustajia ovat olleet: Aleks Randell (varalla Sari Rautio), Ari Korhonen (Sirpa Paatero), Anne Snellman (Toimi Kankaanniemi) ja Seija Kuikka (Mauri Pekkarinen). Hallituksessa on toiminut Aleks Randell ja tasa-arvokomiteassa Minerva Krohn. Policy Committeeen jäseniä valittaessa on kahden edustajan ja kahden varaedustajan oltava toista sukupuolta (tasa-arvovaatimus).

Kun on kyse järjestöstä, jossa liitto on jäsenenä, käytännössä tulee valita henkilö, joka on liiton hallinnossa mukana. Näin on tähän asti menetelty. UCLG:n osalta kyse vain yhdestä henkilöstä - kelpoisuusehdot väljemmät, voi olla esim. apulaiskunnanjohtaja.

Muutoin toivotaan kiinnostusta kansainväliseen yhteistyöhön, valmiutta käyttää aikaa näihin kokouksiin ja niihin liittyvään yhteistyöhön sekä kielitaitoa.

Näissä kokouksissa on liiton toimihenkilö mukana. Kokouksia CEMRin Policy Committeeessa on kaksi kertaa vuodessa - nyt Bilbaossa 11.-13.6. monimuotoisuus-, tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja osallisuuskongressin yhteydessä, sekä - 10.-11.12 (paikka auki). Vuonna 2019 kokoonnutaan kesäkuussa Romanian EU pj-kaudella Constantassa ja joulukuussa (paikka auki). Järjestön hallitus kokoontuu ehkä n. kerran vuodessa tämän lisäksi - sinne on nimetty meiltä yksi jäsen, joka pohjoismaisen rotaation vuoksi on tällä kertaa vailla äänioikeutta, mutta puheoikeus mm. on. Kesäkuussa 2020 Innsbruckissa CEMR:in yleiskokouksen yhteydessä on kokous. Tasa-arvokomitean kokouksia on tänä vuonna kolme. Ensimmäinen kokous on Bilbaon kongressin yhteydessä.

UCLG kokoontuu kahdesti vuodessa, yleensä huhtikuussa ja marras-joulukuussa - joskus matkat pitempiä, viimeksikin Kiinassa joulukuussa. Tänä vuonna kokoukset ovat Strasbourgissa 23.-26.5. sekä Madridissa

Hallitus 15.3.2018

lokakuun lopulla. Ensi vuonna yksi kokous on Buenos Airesissa kulttuurihuippukokouksen yhteydessä.

Molemmilla järjestöillä on toimikausi, jonka ajaksi edustajat valitaan (kolme vuotta). Kuitenkin molempien osalta on todettu, että mikäli jäsenliiton yleiskokous tai poliittiset voimasuhteet niin päättävät/aiheuttavat, edustajia voidaan vaihtaa toimikauden aikana. Näin liitto on toiminnut - vastaavasti liitto on siinä tapauksessa, että toimikausi ao. järjestöissä vaihtuu sinä aikana, kun liiton poliittiset voimasuhteet ovat ennallaan, nimennyt samat jäsenet jatkamaan jatkokaudeksi ilman eri päätöksiä.

Luottamushenkilöiden työmatkoista päättää työvaliokunta. Tarkoituksenmukaista on kuitenkin, että hallitus päättää oikeuttaa nyt nimetyt henkilöt tekemään työmatkat liiton noudattaman matkustuskäytännön mukaisesti ao. toimielimien kokouksiin ilman eri päätöksiä. Tarvittaessa tehdyt matkat voidaan saattaa työvaliokunnan tietoon.

Ehdotus

Hallitus päättää nimetä

1) CEMR:in Policy Committeeen Kuntaliittoa edustaviksi jäseniksi:

- a) ja hänen varahenkilökseen
- b) ja hänen varahenkilökseen
- c) ja hänen varahenkilökseen
- d) ja hänen varahenkilökseen

2) CEMR:in hallitukseen Kuntaliittoa edustavaksi jäseneksi:
ja hänen varahenkilökseen

3) CEMR:in tasa-arvokomiteaan Kuntaliittoa edustavaksi jäseneksi:
ja hänen varahenkilökseen

4) UCLG:n valtuustoon ja hallitukseen Kuntaliittoa edustavaksi jäseneksi:
ja hänen varahenkilökseen

Samalla hallitus päättää oikeuttaa edellä nimetyt liiton edustajat, tarvittaessa varahenkilöt edustajan ollessa estynyt, osallistumaan ao. toimielimen kokouksiin ilman eri päätöstä liiton noudattaman matkustuskäytännön mukaisesti.

Päätös

Kokous jatkui klo 13.19. Suoritetussa nimenhuudossa todettiin kokoukseen osallistuvat hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Puheenjohtaja totesi kokouksen edelleen päätösvaltaiseksi.

Hallitus päätti nimetä

1) CEMR:in Policy Committeeen Kuntaliittoa edustaviksi jäseniksi:

- a) Sari Rautio, Kok. ja hänen varahenkilökseen Risto Rautava, Kok.
- b) Topi Seppälä, Kesk. ja hänen varahenkilökseen Anniina Ruottu, Kesk.
- c) Ari Korhonen, SDP ja hänen varahenkilökseen Harri Lehtonen, SDP
- d) Eeva-Liisa Nieminen, Vihr. ja hänen varahenkilökseen Tiia Lintula, Vihr.

2) CEMR:in hallitukseen Kuntaliittoa edustavaksi jäseneksi:

Hallitus 15.3.2018

Sari Rautio, Kok. ja hänen varahenkilökseen Risto Rautava, Kok.

3) CEMR:in tasa-arvokomiteaan Kuntaliittoa edustavaksi jäseneksi
Sirpa Hertell, Vihr. ja hänen varahenkilökseen Minna Reijonen, PS

4) UCLG:n valtuustoon ja hallitukseen Kuntaliittoa edustavaksi jäseneksi: Sari Rautio, Kok. ja hänen varahenkilökseen Risto Rautava, Kok.

Samalla hallitus päätti oikeuttaa edellä nimetyt liiton edustajat, tarvittaessa varahenkilöt edustajan ollessa estynyt, osallistumaan ao. toimieliömen kokouksiin ilman eri päätöstä liiton noudattaman matkustuskäytännön mukaisesti.

24

Kehyskannanotto

Liite 1, 24 § Kehyskannanottoluonnos

Valtion ensi vuoden talousarvion keskeisestä sisällöstä päätetään keväällä 10.-11.4.2018 pidettävässä kehysriihessä. Neuvotteluja jatketaan hallituksen budjettiriihessä elokuun lopussa. Vuoden 2019 talousarvio on nykyisen hallituskauden viimeinen.

Kehysriiheen lähdetään tilanteessa, jossa kuntatalous on vahvistunut, mutta näkymät ovat heikkenemässä. Vuoden 2017 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalouden rahoituksellinen tasapaino oli kunnossa, mutta kuntakentän menot eivät vähentyneet niin paljoa kuin valtiovarainministeriö syksyllä ennakoiti. Kuntien arvioiden mukaan talous heikkenee jo tänä vuonna selvästi.

Kehysriihessä tehdään useita päätöksiä, jotka vaikuttavat kuntien talouteen. Keskeisimmät päätökset liittyvät kuntien tehtäväkenttään, valtionosuuksiin, kilpailukykysovimukseen, veroperustemuutosten kompensointiin, kuntien asiakasmaksuihin, korjausvelan hillintään sekä kuntien tulopohjan muihin muutoksiin.

Kuntaliitto kokoaa kehyskannanottoon kuntien kannalta keskeiset näkemykset kehysriihen päätöksiin liittyen.

Ehdotus Hallitus hyväksyy liitteenä 1, 24 § olevan kehyskannanoton. /TR

Päätös Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

25

Kuntaliiton hallituksen seuraavien kokouksiin suunnitellut asiat

Hallituksen lähiajan kokouksiin on suunniteltu valmisteltaviksi seuraavat, tässä vaiheessa tiedossa olevat asiat.

19.4.2018 klo 10

- Kuntaliiton talouskatsaus
- Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin vuosikertomus ja tilinpäätös vuodelta 2017
- Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2017
- Kuntaliiton jäsenluettelo ja yhteistyöjäsenet 2017
- Kuntaliiton valtuuskunnan kevätkokous 23.-24.5.2018

Hallitus 15.3.2018

23.5.2018 klo 10

- Kuntaliiton talouskatsaus
- Kuntaliiton strateginen asiakastutkimus 2017

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

26

Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous

Kuntaliiton hallituksen seuraava kokous pidetään torstaina 15.3.2018 klo 10.00 Kuntatalossa Helsingissä.

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Todettiin, että tämän asiakohdan numero on 26, numerointi korjataan pöytäkirjaan.

Todettiin, että hallituksen seuraava kokous pidetään torstaina 19.4.2018 klo 10.00 Kuntatalossa Helsingissä.

27

Muut asiat

Todettiin, että tämän asiakohdan numero on 27, numerointi korjataan pöytäkirjaan.

Todettiin, että muita asioita ei ollut.

28

Kokouksen päättäminen

Todettiin, että tämän asiakohdan numero on 28, numerointi korjataan pöytäkirjaan.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.27.

Hallitus 15.3.2018

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja

Sihteeri

Sirpa Paatero

Timo Leivo

Käsitellyt asiat 15 § - 18 §, 20 § - 28 §,

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka

Allekirjoitus

Annika Kokko

15.3.2018

Suomen Kuntaliiton hallitus

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja

Sirpa Paatero

SDP

I varapuheenjohtaja

Sari Rautio

Kok.

II varapuheenjohtaja

Tapani Tölli

Kesk.

Jäsenet

Toimi Kankaanniemi

PS

Annika Kokko

Kok.

Martti Korhonen

Vas.

Harri Lehtonen

SDP

Eeva-Kaisa Lehtosalo-Lönnberg

Kesk.

Meri Lumela

Vihr.

Lauri Lyly

SDP

Mikaela Nylander

RKP

Tuomas Rantanen

Vihr.

Risto Rautava

Kok.

Janne Sankelo

Kok.

Merja Taponen

Kesk.

15.3.2018

Varajäsenet

Minna Arve

Kok.

Heikki Autto

Kok.

Thomas Blomqvist

RKP

Sirpa Hertell

Vihr.

Veronika Honkasalo

Vas.

Mira Karjalainen

Kesk.

Ari Korhonen

SDP

Kaisa Lepola

SDP

Tapani Mäkinen

Kok.

Pekka Pelttari

Kesk.

Minna Reijonen

PS

Neeta Röppänen

SDP

Mari Saario

Vihr.

Topi Seppälä

Kesk.

Mari-Leena Talvitie, Oulu

Kok.

15.3.2018

Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Mauri Pekkarinen

Kesk.

Joona Räsänen

SDP

Markku Markkula

Kok.

15.3.2018

Muut läsnäolijat

Jari Koskinen

Timo Reina

Hanna Tainio

Kristina Wikberg

Nina Eriksson

Timo Leivo

Esa Nieminen

Pirjo Vuorimo

Riitta Nevasola

15.3.2018

Muut läsnäolo-oikeutetut

Jenni Airaksinen

Kauko Aronen

Linda Grönqvist

Marja Honkakorpi

Jarkko Huovinen

Markku Jalonen

Tommi Karttaavi

Pi Krogell-Magni

Lauri Lamminmäki

Hannele Lindfors

Jarkko Majava

Tarja Myllärinen

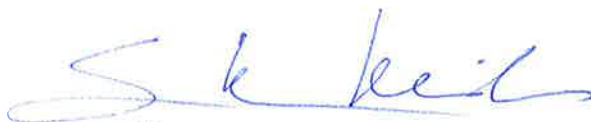
Terhi Päivärinta

Henrik Rainio

Arto Sulonen

15.3.2018

Muut läsnäolo-oikeutetut

Sinikka Mikola

Heikki Telakivi

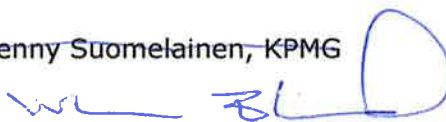

Raili Hilakari, KL-Kuntahankinnat Oy

Mikko Palmu, KPMG

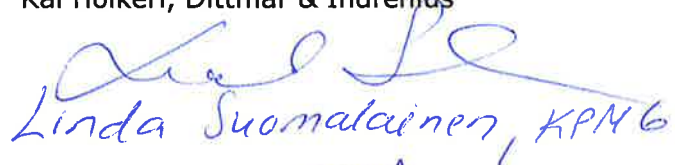
Jenny Suomalainen, KPMG

Wilhelm Eklund, Dittmar & Indrenius

Kai Holkeri, Dittmar & Indrenius

Linda Suomalainen, KPMG

Jenny Söderman, KPMG

15.3.2018

Kunnallissihteerit

Tiina Elo, Vihr.

Arto Heinonen, SDP

Mikko Koikkalainen, Vas

Heimo Konttinen, PS

Jouni Markkanen, Kok.

Helena Pakarinen, Kesk.

Mikko Rekimies, KD

Minna Österholm, RKP

KATSAUS KUNTALIITON KANSAINVÄLISEEN TOIMINTAAN JA EU-EDUNVALVONTAAN 5.3.2108

Sisällysluettelo

1. Kuntaliiton kansainvälisen yhteistyön ja EU-edunvalvonnan tehtäväalueet

2. Kuntaliiton EU-edunvalvonta

Kuntaliiton EU-edunvalvonta kotimaassa ja Brysselissä
Yhteistyö Euroopan alueiden komitean kanssa

3. Yhteistyö eurooppalaisen kattojärjestön ja maailman laajuisen kattojärjestön kanssa

Euroopan kuntaliittojen kattojärjestö CEMR
Kuntien maailman järjestö UCLG
Kuntaliiton edustus CEMR:in ja UCLG:n toimielimissä

4. Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressi

5. Kuntien ja maakuntien tukeminen kansainvälisissä asioissa

Kuntien ja maakuntien EU- ja kv-verkosto
Ystävyysskuntatoiminta
Selvitys kaupunkien kansainvälisestä toiminnasta
Viestintä

6. Yhteistyö sisarjärjestöjen kanssa

Yhteistyö pohjoismaiden kuntaliittojen kanssa
Yhteistyö Baltian kuntaliittojen kanssa
Venäjä-yhteistyö
Kiina-yhteistyö
Yhteistyö muiden liittojen ja tahojen kanssa

7. Kuntaliiton kansainväliset vieraat

8. Muu kansainvälinen yhteistyö

9. Kansainvälisten ja EU-asioiden organisointi Kuntaliitossa

Liitteet

Liite 1.	Kuntaliiton EU-edunvalvonnan tavoitteet ja painopisteet 2018 -tiivistelmä
Liite 2.	EU:n alueiden komitean Suomen valtuuskunnan jäsenet sekä täysistuntojen ja työvaliokunnan kokouspäivät
Liite 3.	CEMR:n teema-alueittaiset työryhmät
Liite 4.	Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin Suomen valtuuskunnan jäsenet
Liite 5.	Kuntaliiton kansainvälisiä verkostoja
Liite 6.	Venäjän paikallis- ja aluehallinnon liitot
Liite 7.	Vuoden 2017 toteutuneet kansainväliset vierailut
Liite 8.	CEMR:n ja UCLG:n toimielinten kokousaikataulut

KATSAUS KUNTALIITON KANSAINVÄLISEEN TOIMINTAAN JA EU-EDUNVALVONTAAN

1. Kuntaliiton kansainvälisen yhteistyön ja EU-edunvalvonnan tehtäväalueet

Kansainvälinen ja globaali toimintaympäristö, EU:n ja kansainvälinen sääntely vaikuttavat yhä enemmän kuntien ja maakuntien toimintaan. Kuntaliiton kansainvälisellä toiminnalla ja EU-edunvalvonnalla vaikutetaan pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan, kuntien ja maakuntien toimintaedellytysten turvaamiseen ja kehittämiseen. Kuntaliito on edustettuna kuntien kansainvälisissä yhteistyöjärjestöissä ja toimii EU:n alueiden komitean sekä Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin Suomen valtuuskuntien sihteeristönä. Kuntaliitto tukee kuntien kansainvälistä yhteistyötä ja seuraa ystävyyskuntatoimintaa.

Kuntaliiton kansainvälisen toiminnan keskeisiä tehtäväalueita ovat

- EU-edunvalvonta kotimaassa ja Brysselissä sekä EU:n alueiden komitean Suomen valtuuskunnan sihteeristön tehtävät
- yhteistyö Euroopan kuntien kattojärjestön CEMRin sekä maailman laajuisen kuntien järjestön UCLGin kanssa
- pohjoismainen yhteistyö erityisesti sisarliittojen kanssa
- yhteistyö Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin kanssa ja Suomen valtuuskunnan sihteeristön tehtävät
- lähialueyhteistyö Baltian maiden ja Venäjän kanssa
- kuntien tukeminen.

Tässä katsauksessa ei ole käsitelty KT-kuntatyönantajien kansainvälistä toimintaa.

2. Kuntaliiton EU-edunvalvonta

Kuntaliiton EU-edunvalvonta kotimaassa ja Brysselissä

Kuntaliitto seuraa laajasti Euroopan unionin toimintaa kuntien ja maakuntien näkökulmasta, tiedottaa EU-asioista ja vaikuttaa EU:n päätöksentekoon. Kuntaliiton EU-edunvalvonnan tavoitteena on, että EU-lainsäädäntö tukee kuntien ja maakuntien toimintaa eikä aiheuta niille tarpeettomia lisärasituksia.

Suuri osa kunnissa tehtävistä päätöksistä kytkeytyy EU:n päätöksentekoon. EU:lla ei ole varsinaista toimivaltaa päättää, miten kuntapalvelut järjestetään. Silti EU:n vaikutus kuntien toimintaan on jatkuvasti kasvanut. Kunnat toimeenpanevat EU:n lainsäädäntöä useilla aloilla, ja toisaalta ne hyötyvät toimivista sisämarkkinoista ja EU:n rahoitusmahdollisuuksista. Kuntaliiton vuonna 2014 tekemän selvityksen mukaan EU vaikuttaa tavalla tai toisella noin 60 prosenttiin kuntien tehtävistä tai kunnan päätöksistä.

Kuntaliiton EU-edunvalvonnan tavoitteet ja keskeiset menettelytavat määritellään Kuntaliiton EU-poliittisissa linjauksissa, jotka Kuntaliiton hallitus hyväksyy. Linjaukset on viimeksi laadittu vuonna 2014. Tällöin määriteltiin Kuntaliiton tavoitteet Euroopan parlamentin vaaleja varten. Linjaukset on tarkoitus laatia seuraavan kerran syksyllä 2018, jolloin valmistaudutaan Suomen EU-puheenjohtajakauden vuoden 2019 jälkipuoliskolla.

Kuntaliiton EU-edunvalvonta perustuu pitkälti komission kunakin vuonna julkaisemaan työohjelmaan. Hallituksen työvaliokunta hyväksyy vuosittain "Kuntaliiton EU-edunvalvonnan tavoitteet ja painopisteet" -asiakirjan, joka toimii Kuntaliiton EU-edunvalvonnan pohjana kotimaassa ja Brysselissä. Vuonna 2018 komissio ai-

koo esittää 26 uutta aloitetta. Aloitteet koskevat muun muassa työllisyyttä ja kasvua, digitaalisia sisämarkkinoita, energia- ja ilmastopolitiikkaa, talous- ja rahaliittoa, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja muuttoliikettä. Kuntaliiton keskeiset EU-edunvalvontahankkeet on esitelty Kuntaliiton EU-edunvalvonnan tavoitteet ja painopisteet 2018 -asiakirjan tiivistelmässä **liitteessä 1**.

Kuntaliitto vaikuttaa yhdessä pohjoismaisten sisarjärjestöjen ja eurooppalaisten kuntaliittojen yhteistyöjärjestön Council of European Municipalities and Regions (CEMR) kanssa EU:n lainsäädäntöprosessissa komission, neuvoston, parlamentin ja alueiden komitean kantoihin. Pohjoismainen yhteistyö korostuu, kun käsitellään hyvinvointijärjestelmämme perusteisiin liittyviä asioita. Myös Suomen pysyvä edustusto EU:ssa on tärkeä yhteistyötaho. Kotimaassa Kuntaliiton EU-edunvalvonnan kannalta keskeisiä tahoja ovat erityisesti EU-komitean jaostot, ministeriöt ja eduskunnan valiokunnat.

Kuntaliitolla on ollut toimisto Brysselissä vuodesta 1992 lähtien. Toimiston tehtävänä on EU-tiedonhankinta Kuntaliitolle, kunnille ja maakuntien liitoille, EU:n päätöksentekoon vaikuttaminen ja Suomen kunnallishallinnon ja hyvinvointijärjestelmän tunnetuksi tekeminen. Euroopan kuntien talossa sijaitsevassa Brysselin toimistossa työskentelevät toimiston johtaja, EU-asiantuntija ja harjoittelija.

Euroopan kuntien talo Brysselissä

Yhteistyö Euroopan alueiden komitean kanssa

Euroopan alueiden komitean tehtävänä on kertoa muille EU:n toimielimille alue- ja paikallisviranomaisten näkemykset unionin aloitteista ja lainsäädäntöesityksistä. Lausuntotyön lisäksi komitea laatii vaikutusarviointeja ja julkaisee tutkimuksia.

Alueiden komitean jäsenten pitää olla alueellisen tai paikallisen julkisyhteisön vaaleilla valittuja edustajia tai heidän tulee olla poliittisesti vastuussa vaaleilla valitulle elimelle. Komiteassa on 9 suomalaista jäsentä ja varajäsentä. Yksi jäsen ja varajäsen nimitetään Ahvenanmaan ehdotuksesta. Jäsenet nimittää EU:n neuvosto. Valtioneuvosto tekee neuvostolle esityksen Suomea edustavista jäsenistä. Valtioneuvosto on tehnyt esityksensä neuvostolle Kuntaliiton hallituksen nimitysehdotuksen mukaisesti.

Euroopan alueiden komitealla on 5 - 6 täysistuntoa vuodessa Brysselissä. Täysistuntojen yhteydessä järjestetään kaksi kertaa vuodessa komitean puheenjohtajan ja kansallisten valtuuskuntien puheenjohtajien kokous. Komitean työvaliokunta,

Bureau kokoontuu kunkin täysistunnon yhteydessä sekä lisäksi kaksi kertaa vuodessa EU-puheenjohtajamaassa. Valiokuntia on kuusi; alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka (COTER), talouspolitiikka (ECON), kansalaisuus, hallinto ja institutionaaliset asiat (CIVEX), luonnonvarat (NAT), ympäristö, ilmastonmuutos ja energia (ENVE) sekä sosiaalipolitiikka, koulutus, työllisyys, tutkimus ja kulttuuri (SEDEC). Niillä on 4 - 5 kokousta vuodessa. Suomen valtuuskunta pitää valmistelukokouksen kunkin täysistunnon yhteydessä.

Alueiden komitean Suomen valtuuskunta 2015-2020. Vasemmalta Gun-Mari Lindholm, Ilpo Haalisto (vuoteen 2017), Markku Markkula, Sirpa Hertell, Ossi Martikainen, Pauliina Haijainen, Anne Karjalainen, Satu Tietari, Antti Liikkanen (vuoteen 2017). Kuvasta puuttuvat Ilpo Heltimoinen (jäsen vuodesta 2017) ja Mikkel Näkkäläjärvi (jäsen vuodesta 2017)

Alueiden komitean Suomen valtuuskunta toimii yhteistyössä Kuntaliiton kanssa. Kuntaliitto nimittää valtuuskunnalle sihteerit, jotka koordinoivat Kuntaliiton asiantuntijoiden valmistelutyötä ja järjestävät valtuuskunnan kokoukset. Kuntaliiton asiantuntijat selvittävät komitean käsittelemien EU-lainsäädäntöaloitteiden vaikutuksia Suomen kuntiin ja maakuntiin sekä esittävät Kuntaliiton edunvalvontakananotot kyseisiin asioihin. Sihteerit hankkivat jäsenille taustatietoja muun muassa ministeriöistä, kokoavat asiantuntijoiden kommentit ja valmistelevat tarvittaessa muutosehdotuksia lausuntoluonnoksiin.

Kuntaliitto keskittyy valmistelutyössään erityisesti sellaisiin komission lainsäädäntöehdotuksiin ja muihin EU-aloitteisiin, jotka kuuluvat liiton EU-edunvalvonnan painopisteisiin. Viime aikoina on käsitelty muun muassa EU:n rahoituksen tulevaisuutta, koheesiopolitiikkaa vuoden 2020 jälkeen, vuotuista kasvuselvitystä, julkishallinnon innovointia ja digitalisointia sekä jätteen hyötykäyttöä. Sihteeristö huolehtii myös valtuuskunnan muusta ohjelmasta, esimerkiksi Suomen EU-suurlähettilään ja Euroopan parlamentin jäsenten tapaamisista.

Espoon kaupunginhallituksen puheenjohtaja Markku Markkula toimi alueiden komitean puheenjohtajana nykyisen toimikauden alkupuolen 2015-2017. Nyt hän toimii komitean ensimmäisenä varapuheenjohtajana. Lapinlahden kunnanhallituksen puheenjohtaja Ossi Martikainen on valittu komitean Luonnonvarat-valiokunnan puheenjohtajaksi.

Alueiden komitean rakennus Brysselissä. Kuva: Erik Vierkens

Liitteessä 2 on luettelo alueiden komitean Suomen valtuuskunnan jäsenistä sekä täysistuntojen ja työvaliokunnan kokouspäivät.

3. Yhteistyö eurooppalaisen kattojärjestön ja maailman laajuisen kuntien järjestön kanssa

Euroopan kuntaliittojen kattojärjestö CEMR

Kuntaliitto on jäsenenä eurooppalaisessa paikallis- ja aluehallinnon liittojen kattojärjestössä CEMR:issä, Council of European Municipalities and Regions. CEMR on vanhin ja laajin kuntia ja alueita edustava eurooppalainen järjestö. Siihen kuuluu 57 jäsenliittoa 42 maasta. Toiminnassa on siten mukana kuntien keskusjärjestöjä myös EU:n ulkopuolisista maista. Järjestön työn painopiste on kuitenkin EU-vaiuttamisessa.

CEMR edistää yhteistä, rauhanomaista ja demokraattista Eurooppaa, joka perustuu paikalliseen itsehallintoon, toissijaisuusperiaatteen kunnioittamiseen ja kansalaisten osallistumiseen. Toiminnassa on kaksi peruspilaria: eurooppalaiseen politiikkaan ja lainsäädäntöön vaikuttaminen sekä keskustelufoorumien tarjoaminen kunnille ja maakunnille kansallisten liittojen välityksellä.

CEMR:in ylin päättävä elin on Policy Committee, jossa on poliitikkoedustajat jäsenliitoista, yhteensä yli 170 jäsentä. Kuntaliittoon verrattuna Policy Committee vastaisi valtuuskuntaa. Viidellätoista liitolla on edustus järjestön hallituksessa, Executive Bureaussa. CEMR:in tasa-arvokomiteassa on poliitikkoedustajat lähes kaikista jäsenliitoista. Policy Committee kokoontuu kaksi, hallitus kolme ja tasa-arvokomitea kaksi kertaa vuodessa. CEMR järjestää myös kolmen vuoden välein yleiskokouksen, General Assemblyn, jonne eurooppalaisten kuntaliittojen ohella kutsutaan laajasti kuntia osallistumaan.

Jäsenliittojen johtajien ja kansainvälisistä asioista vastaavien henkilöiden, Secretaries General, kokouksissa valmistellaan CEMR:in yleiset ja Policy Committeeen kokousten asiat.

CEMR:in poliittisten elinten lisäksi Kuntaliiton Helsingin ja Brysselin toimisto osallistuvat järjestön asiantuntijatyöhön eri teema-alueiden työryhmissä. Teema-alueita ovat:

- hyvä hallinto, demokratia ja kansalaisuus, ystävyyskuntatoiminta, naisten ja miesten tasa-arvo
- ympäristö, ilmasto ja energia, jätehuolto ja kiertotalous, pormestarien ympäristösitoumus, Saharan eteläpuolisten maiden pormestarien ympäristösitoumus
- kansainvälinen yhteistyö; yhteistyö UCLG:n kanssa, kehitysyhteistyö Platforman puitteissa
- taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus, koheesiopolitiikka, paikallinen ja alueellinen vuoropuhelu sekä kestävä kaupunkipolitiikka, monimuotoisuus, maahanmuutto ja kotouttaminen
- paikallisten ja alueellisten julkisten palvelujen johtaminen työnantajan ja palvelujen näkökulmista
- CEMRin sääntöasiat ja yleiset asiat.

Liitteessä 3 on esitetty CEMR:n työryhmät, joissa Kuntaliitto on mukana.

Kuntien maailman järjestö UCLG

Kuntaliitto on myös jäsenenä Kuntaliittojen maailman järjestössä United Cities and Local Governments (UCLG). Järjestö edistää hajautetun hallinnon kehittämistä eri maissa. Se tuo esiin paikallishallinnon ja kaupungistumisen näkökulman globaaleissa kysymyksissä kuten ilmastokysymyksissä ja pyrkii vaikuttamaan YK:n ja muiden maailmanlaajusten organisaatioiden kannanottoihin ja sopimuksiin. UCLG:n tavoitteena on saada aikaan maailman kunnallishallinnon peruskirja, YK:n hyväksymänä. Peruskirja vastaa periaatteiltaan Euroopan neuvoston paikallishallinnon peruskirjaa. Ensimmäisessä vaiheessa on työstetty kunnallishallinnon perusperiaatteet, jotka YK:n Habitat-järjestö hyväksyi jo vuonna 2009 Nairobissa (Basic principles, jotka Kuntaliitto on kääntänyt suomeksi.).

UCLG:n jäsenenä on ainakin 155 kansallista kuntaliittoa ja yli tuhat yksittäistä jäsentä 140 eri maasta maailman laajuisesti. UCLG:n hallituksessa on yli 100 jäsentä. UCLG:n puheenjohtajistossa on useiden miljoonakaupunkien kaupunginjohtajia, mikä tuo järjestölle poliittista näkyvyyttä.

Kuntaliiton edustus CEMR:in ja UCLG:n toimielimissä

Kuntaliiton hallituksen työvaliokunta nimeää vaalikausittain CEMR:in Policy Committeeeseen neljä jäsentä ja neljä henkilökohtaista varajäsentä ottaen mm. tasa-arvolain kiintiösäännöksen huomioon. Luottamushenkilöedustajien on oltava kuntansa valtuuston jäseniä tai kunnanjohtaja. Samalla Kuntaliiton työvaliokunta nimeää edustajansa myös CEMR:in tasa-arvokomiteaan ja hänelle varajäsenen. Varajäsenet eivät osallistu kokouksiin, kun varsinaiset jäsenet ovat läsnä kokouksissa. Policy Committeeen jäsenistä voidaan nimetä edustaja järjestön hallitukseen, Executive Bureau.

CEMR:llä on myös nuorten luottamushenkilöiden toimikunta (Committee of Young Local and Regional Elected Representatives), johon Kuntaliitto ei ole osallistunut.

CEMR:n Policy Committee kokous Nikosiassa 2016. Toisessa rivissä vasemmalta: Heikki Telakivi, Ari Korhonen, Anne Snellman, Seija Kuikka, Markku Andersson.

Pohjoismailla on yksi paikka CEMRin hallituksessa. Pohjoismaiden kesken on sovittu jäsenestä noudattaen rotaatioperiaatetta. Liitolla voi olla edustaja hallituksessa myös ilman äänioikeutta.

Kuntaliiton hallituksen työvaliokunta nimeää edustajansa UCLG:n valtuustoon (Council) sekä hallitukseen. Hallituksen jäsenen on oltava UCLG:n valtuuston jäsen. Kun Kuntaliitolla on yksi paikka valtuustossa, edustaja on siten käytännössä sama sekä valtuustossa että hallituksessa. UCLG järjestää kolmen vuoden välein maailmankongressin.

Liitteessä 8 on esitetty CEMR:n ja UCLG:n toimielinten kokousaikataulut.

4. Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressi

Euroopan neuvosto on Euroopan vanhin ja laajin poliittinen yhteistyö- ja ihmisoikeusjärjestö, joka koostuu 47 jäsenvaltiosta. Neuvoston perustehtävä on ihmisoikeuksien, moniarvoisen demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen turvaaminen ja kehittäminen. Tärkein keino tässä työssä ovat sitovat normit ja niiden täytäntöönpanon valvonta. Euroopan neuvoston toimielimet ovat ministerikomitea, parlamentaarinen yleiskokous ja kunta- ja aluehallinnon kongressi. Neuvoston yhteydessä toimii Euroopan ihmisoikeustuomioistuin.

Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressi on myös Euroopan vanhin virallinen kuntien ja alueiden yhteistyöelin. Euroopan neuvosto perusti kongressin vuonna 1957, mistä lähtien Suomenkin kuntajärjestöt lähettivät sinne tarkkailijoita. Suomesta tuli neuvoston jäsen vuonna 1989, mistä lukien Suomi on lähettänyt kongressiin viralliset edustajansa.

Kunta- ja aluehallintokongressin päätavoitteena on vahvistaa ja edistää paikallista ja aluehallintoviranomaisten poliittista, hallinnollista ja taloudellista itsehallintoa. Perusajatus on, että kansanvaltainen paikallishallinto lisää maanosan poliittista vaikutusta ja edistää ihmisoikeuksia.

Kongressin merkittävä saavutus on Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirja, jonka lähes kaikki neuvoston maat ovat ratifioineet. Niiden eduskunnat ovat hyväksyneet peruskirjan olevan voimassa lain tasoisena omissa maissaan. Peruskirja säätelee muun muassa kunnan ja valtion suhdetta, toimivallan ja talouden kannalta, joskin vain periaatteellisella tasolla.

Kongressi tekee vuosittain maaraaportteja, eli antaa jäsenmaiden kunta- ja aluehallinnon tilasta selonteon, jonka pohjalta kongressi tekee suosituksia jäsenmaiden hallituksille mahdollisten ongelmien ja epäkohtien poistamiseksi. Suomen viimeisin raportti käsiteltiin kevätistunnossa vuonna 2017.

Kunta- ja aluevaalien tarkkailu on keskeinen osa kongressin toimintaa. Näiden merkitys korostuu etenkin ns. uudemmissa demokratioissa.

Tämän lisäksi kongressi tekee eri asiasisältöjä koskevia suosituksia ja kehittämissuhteita.

Viime aikoina kongressin asialistoilla ovat olleet nuorten asiat, työllisyys, ekstremismi, naisten ja miesten tasa-arvo. Tasa-arvon ja ihmisoikeuksien edistämisestä yhtenä esimerkkinä on Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan ja väkivallan ehkäisystä, jonka Suomi on ratifioinut 2015. Sopimus vaikuttaa monella tavoin kuntiin ja maakuntiin.

Suomi on Euroopan neuvoston puheenjohtajana marraskuusta 2018 toukokuuhun 2019. Edellinen puheenjohtajuuskausi Suomella oli vuonna 1997.

Ulkoasiainministeriö on päättänyt kauden painopisteiksi seuraavat aiheet:

- ihmisoikeus- ja oikeusvaltiojärjestelmän tukeminen ja puolustaminen
- tasa-arvo ja naisten oikeudet
- osallistuminen ja avoimuus
- nuoret ja
- radikalisoitumisen ehkäisy.

Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin Suomen valtuuskunnan varsinaisia ja varajäseniä. Kuvassa vasemmalta Liisa Ansala, Joonas Könttä, Saara Ilvessalo, Pia Kauma, Irja Sokka, Juha Rostedt, Jani Kokko ja Atte Kaleva.

Euroopan Neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin kokoukset

Euroopan Neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin täysistunnot Strasbourgissa ovat kaksi kertaa vuodessa maaliskuu- ja lokakuussa. Kongressilla on kaksi kamaria, aluekamari ja kuntakamari. Hallitus (Bureau) on kokoontunut täysistuntojen lisäksi noin kolme - neljä kertaa vuodessa. Valiokunnat ovat: Monitoring Committee (Seurantavaliokunta), Governance Committee (Hallintovaliokunta), Current Affairs Committee (Ajankohtaisasiain valiokunta).

Kunta- ja aluehallintokongressin Suomen valtuuskunnan jäsenet on esitetty **liitteessä 4**.

5. Kuntien ja maakuntien tukeminen kansainvälisissä asioissa

Kuntien ja maakuntien EU- ja kv-verkosto

Kuntaliitto tarjoaa kuntien ja maakuntien liittojen EU- ja kansainvälisiä asioita hoitaville yhteistyöforumin, jonka tarkoituksena on ajankohtaisen tiedon välittäminen sekä kokemusten vaihto sen jäsenten kesken. Verkoston toimintamuotoja ovat tapaamiset, joita järjestetään kaksi kertaa vuodessa sekä tiedon välittäminen ajankohtaisista EU- ja kansainvälisistä asioista. EU-kv-verkoston jäseniä kytetään mukaan myös Kuntaliiton kuntien ja maakuntien EU- ja kansainväliseen edunvalvontaan. Tällä hetkellä verkostossa on 115 jäsentä.

Ystävyyskuntatoiminta

Suomalaisilla kunnilla on yli 1000 ystävyyskuntasuhdetta, eniten Pohjoismaissa, Venäjällä ja Baltian maissa.

Ystävyyskuntatoiminta on entistä muuttunut tavoitteellisemmaksi ja siinä haetaan hyötyjä kunnan ja sen alueen elinvoimalle sekä asukkaiden hyvinvoinnille. Yleisenä linjana on ollut, että ystävyyskuntatoiminnassa, kuten kunnan kansainvälisessä toiminnassa muutoinkin, tehdään entistä enemmän koko kunnan toimijoiden yhteistyötä - siis korkeakoulujen, ammattikorkeakoulujen, kauppakamarin ja elinkeinoelämän yhteistyön eikä yksinomaan kunnan hallinnon kannalta.

Kuntaliitto seuraa kuntien ystävyyskuntatoimintaa tekemällä määrääjain kyselyitä toiminnasta ja sen laajuudesta. Viimeksi vuonna 2015 tehtiin kyselyt Venäjälle ja Kiinaan suuntautuvasta ystävyyskuntatoiminnasta. Kuntaliitto ylläpitää tietokantaa olemassa olevista ystävyyskunta- tai yhteistyösuhteista.

Kuntaliitto oli mukana Suomalais-venäläisen ystävyyskunta-kongressin järjestelyissä yhteistyössä Turun kaupungin ja Suomi-Venäjä Seuran kanssa. Kongressi pidettiin 22.- 24.5.2017 Turussa. Kongressin teemoina olivat kuntien palvelut, kunnat elinkeinotoiminnan mahdollistajina ja ympäristö ja kunnallistekniikka. Suomalaisten kuntien puheenvuoroja oli useita; Joensuu, Jyväskylä, Hämeenlinna, Imatra, Lahdesta, Lappeenranta, Kotka, Mikkeli, Oulu, Tampere ja luonnollisesti Turku. Osallistujia oli vajaat 200 henkilöä. Seuraava ystävyyskuntakongressi on kutsuttu Venäjälle, Tveriin vuonna 2020.

Suomen Viron suurlähettiläs Kirsti Narinen kutsui tammikuussa 2018 Suomen ja Viron kuntaliitot ja muutamat ystävyyskuntaparit keskustelemaan ystävyyskuntayhteistyöstä ja sen jatkosta. Jo näiden muutamien kuntaparien yhteistyö antaa kuvan monipuolisesta ja monitasoisesta yhteistyöstä muun muassa teknologian,

ympäristön ja kulttuurin aloilla. Kuntaliittojen yhteistyön kehittämisestä keskusteltiin myös muun muassa ystävyyskuntarekisterin tietojen päivittämisessä ja ystävyyskuntakongressin järjestämisessä.

Kuvateksti: Kuvassa alarivissä oikealla Suomen Viron Suomen suurlähettiläs Kirsti Narinen sekä Suomen ja Viron ystävyyskuntien (Eura-Harku, Tampere-Tartto, Vaasa-Pärnu) ja kuntaliittojen edustajia Tallinnassa ja Harkun kunnassa tammikuussa 2017.

Esiselvitys kaupunkien kansainvälisestä toiminnasta

Suurten kaupunkien Kuntaliiton asiakkuustyössä antaman palautteen perusteella toteutettiin v. 2017 - 2018 haastatteluaineistoihin perustuva esiselvitys kaupunkien kansainvälisestä toiminnasta.

Selvitys käsittelee kaupunkien kansainvälisen ja EU-toiminnan yleistä merkitystä ja muutosta. Siinä kuvataan myös kaupunkien kansainväliselle ja EU-toiminnalle asettamia tavoitteita. Selvityksessä esitetään ehdotuksia muun muassa kaupunkien keskinäisen yhteistyön tiivistämiseksi kansainvälisessä ja EU-toiminnassa, suuntaviivoja kaupunkien ja Kuntaliiton yhteistyöstä sekä kaupunkien EU-edunvalvonnan terävöittämistä.

Päätuloksena on kuva suomalaisten kaupunkien kansainvälisen toiminnan tämän hetkisistä parhaista käytännöistä.

Viestintä

Kuntaliitto seuraa laajasti EU- ja kansainvälisiä asioita kuntien ja maakuntien näkökulmasta ja tiedottaa niiden toiminnan kannalta ajankohtaisista asioista sekä edunvalvonnan näkökulmasta.

Kuntaliitto välittää tietoa ajankohtaisista EU- ja kansainvälisistä asioista seuraavien kanavien kautta:

- EU ja kansainvälisyys -uutiskirjettä julkaistaan 6-7 kertaa vuodessa suomeksi sekä ruotsiksi, EU och Världen.

- Verkkopalvelu International Forum <http://internationalforum.fi> kokoaa tietoa kuntien ja maakuntien EU- ja kansainvälisistä asioista ja se toimii kolmella kielellä: suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Sivusto tuo esille kuntien ja koko kuntakentän monipuolista kansainvälistä toimintaa ja tarjoaa tietoa muun muassa kansainvälisestä yhteistyöstä, kunta-alan kv-toimijoista sekä kuntia koskettavasta päätöksenteosta ja edunvalvonnasta. Sivustolla julkaistaan mm. Euroopan komission, Euroopan alueiden komitean, CEMR:n, UCLG:n sekä suomalaisten kuntien ja maakuntien liittojen uutisia. Suurin osa uutisista tulee eri lähteistä palveluun RSS-syötteenä mutta myös Kuntaliiton ja sidosryhmien omia uutisia sekä blogeja julkaistaan.
- EU- ja kansainväliset asiat Kuntaliiton verkkosivuilla:
 - o <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelu/eu-ja-kansainvalisyys>
 - o <https://www.kommunforbundet.fi/sakkunnigtjanster/eu-och-international-verksamhet>
- Kuntaliiton englanninkielisillä verkkosivuilla esitellään Suomen kuntajärjestelmää sekä Kuntaliiton toimintaa: <https://www.localfinland.fi/>
- EU ja kansainvälisiä asioita voi seurata myös Twitterissä: [@KLBryssel](#) sekä Instagramissa: [@kuntaliitto international](#)

6. Yhteistyö sisarjärjestöjen kanssa

Yhteistyö pohjoismaiden liittojen kanssa

Perinteisesti Kuntaliiton lähimmät kansainväliset kumppanit ovat pohjoismaiden kuntaliitot. Näitä ovat Ruotsin kuntaliitto - Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Norjan kuntaliitto - Kommunsektorens organisasjon (KS), Tanskan liitto - Kommunenes Landsforening (KL) ja Islannin liitto - Samband Islenskra Sveitarfelaga. Myös Tanskan maakuntien liiton kanssa on yhteistyötä (Danske Regioner).

Yhteistyö on monipuolista. Pohjoismaisten kuntaliittojen johtajilla on säännölliset tapaamisensa ja liittojen asiantuntijat ovat yhteistyössä eri aihealueilla. Kuntatalouden, lakiasioiden, demokratian, tasa-arvon, maahanmuuton, sosiaali- ja terveysasioiden sekä ympäristön aihealueilla on omat yhteistyöverkostonsa. Kansainvälisistä asioista vastaavien verkosto on laajentunut myös Baltian maiden liittoihin.

Pohjoismaiden liittojen kanssa ei ole tehty muodollisia yhteistyösopimuksia. Pohjoismaiset verkostot on esitetty **liitteessä 5** osana Kuntaliiton kansainvälisiä verkostoja.

Kuntaliiton Brysselin toimisto on läheisessä yhteistyössä pohjoismaiden liittojen toimistojen kanssa. Ne ovatkin ovat samalla käytävällä Euroopan kuntatalossa, jossa on myös CEMRin toimisto.

Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressi kokoontuu säännöllisesti pohjoismaiden valtuuskuntien kanssa. Alueiden komitean pohjoismaisilla valtuuskunnilla yhteistyötä on asiakohtaisesti. Samoin pohjoismaiden CEMR:n valtuuskuntien jäsenillä.

Kuntaliitolla on ollut vuodesta 2013 asiantuntijavaihtoa pohjoismaiden liittojen kesken. Kuntaliiton asiantuntijat ovat tutustuneet jonkin pohjoismaisen liiton toimintaan yhden - kolmen kuukauden aikana. Vuodesta 2016 lähtien on ollut myös

mahdollisuus asiantuntijavaihtoon Brysselin toimistoon. Kuntaliitosta pohjoismaisten liittojen toimintaan on käynyt tutustumassa demokratian ja tutkimuksen, kaupunkipolitiikan, kuntatalouden ja sosiaalihuollon asiantuntijoita. Vuoden 2018 keväällä Norjan liiton Brysselin toimiston EU-asiantuntija vierailee Kuntaliitossa kuukauden pituisen jakson.

Kuvateksti: Pohjoismaiden ja Baltian maiden kansainvälisten asioiden vastaavat koolla Islannissa Akureyrissä vuonna 2017.

Yhteistyö Baltian liittojen kanssa

Läheisimmät yhteistyösuhteet Baltian maista on Viron kanssa. Yhteistyö Viron liittojen kanssa on liittynyt erityisesti ystävyyskuntayhteistyöhön ja ympäristöasioihin. Kuntaliiton Brysselin toimisto tekee yhteistyötä Baltian liittojen toimistojen kanssa.

Viron kaupunkikuntien Eesti Linnade Liit ja maalaiskuntien liitto Eesti Maaomavalitsuste Liit ovat yhdistyneet kuntarakennemuutoksen myötä. Maaliskuun alusta 2018 Virossa on vain yksi kuntaliitto, Eesti Linnade ja Valdade liit. Suomalaisilla kunnilla on ollut noin 200 virolaista ystävyyskuntaa. Kuntarakennemuutoksen jälkeen myös ystävyyskuntasuhteisiin voi tulla muutoksia.

Kuntaliitto ja Viron aikaisemmat liitot solmivat yhteistyösopimuksen vuonna 2015 ajalle 2015 - 2018. Sopimuskausi on nyt päättymässä ja sopimusta ollaan uusi-
massa.

Kuntaliiton hallituksen puheenjohtaja Sirpa Paatero ja toimitusjohtaja Jari Koskinen lähettivät onnittelunsa sata vuotiaalle Virolle 24.2.2018. Myös kunnat muistivat monin tavoin 100-vuotiaasta Virolle. Kuntaliitto kokosi tietoja kuntien onnitte-
luista ja juhlatapahtumista. Tiedot saatiin 16 kunnalta.

Hallituksen puheenjohtaja Sirpa Paatero ja toimitusjohtaja Jari Koskinen lähettivät Kuntaliiton onnittelut satavuotiaalle Virolle 24.2.2018

Venäjä-yhteistyö

Kuntaliiton yhteistyö Venäjän suuntaan on liittynyt kuntien ja maakuntien ystävyyskuntatoimintaan ja yhteistyöhön Suomi-Venäjä Seuran kanssa. Viidennen Suomalais-venäläisen ystävyyskunta-kongressin järjestelyjen aikana päivitettiin yhteistyösuhteita Venäjälle. Kuntaliitto oli mukana kongressin järjestelyissä Turun kaupungin ja Suomi-Venäjä Seuran kanssa.

Viides ystävyyskuntakongressi pidettiin 22.- 24.5.2017 Turussa kaupungin isännöimänä. Kongressin teemoina olivat kuntien palvelut, kunnat elinkeinotoiminnan mahdollistajina ja ympäristö ja kunnallistekniikka. Suomalaisten kuntien puheenvuoroja oli useita; Joensuusta, Jyväskylästä, Hämeenlinnasta, Imatralta, Lahdesta, Lappeenrannasta, Kotkasta, Mikkelistä, Oulusta, Tampereelta ja luonnollisesti Turusta. Osallistujia oli noin 200 henkilöä. Seuraava ystävyyskuntakongressi on kutsuttu Venäjälle, Tveriin vuonna 2020.

Ystävyyskuntakongressin yhteydessä Kuntaliitto ja Venäjän kaupunkiliitto allekirjoittivat aiepöytäkirjan venäläisen osapuolen toiveesta. Yhteistyön aiheena on etenkin hyvin käytäntöjen vaihtaminen. Venäjän kaupunkiliitto järjestää vuosittain hyvien käytäntöjen foorumin, jonne myös suomalaisia kuntia ja Kuntaliitto on kutsuttu. Venäjällä on useampi kuntia ja alueita edustava järjestö, joista keskeisiä ovat: Venäjän valtakunnallinen kuntaliitto (Kongressi) ja Venäjän federaation pienten kaupunkien liitto (**Liite 5**). Yhteistyötä näiden kanssa punnitaan jatkossa.

Venäjän kaupunkiliiton puheenjohtaja Stanislav Mosharov ja Kuntaliiton hallituksen puheenjohtaja Sirpa Paatero allekirjoittivat aiepöytäkirjan Turussa 22.5.2017.

Kiina -yhteistyö

Kuntaliitto on vuodesta 1991 (silloinen kaupunkiliitto) lähtien ollut yhteistyössä kiinalaisen ystävyyskuntaorganisaation Chinese People's Association for Friendship with Foreign Countries, CPAFFCin kanssa. Tavoitteena on ollut luoda virallisia yhteyksiä ja tukea kuntien mahdollisuuksia löytää yhteistyökumppani Kiinasta. Viralliset ystävyyskuntasuhteet Kiinassa ovat edellytys muun muassa elinkeinoelämän yhteistyölle. Kuntaliiton ja sen kiinalaisen yhteistyökumppanin valtuuskunnat ovat vierailleet toistensa luona. Viimeisin Kuntaliiton vierailu oli vuonna 2013 ja kiinalaisten vierailu Suomeen vuonna 2011.

Kiinan ja Suomen presidentit allekirjoittivat maitten välisen yhteistyöpöytäkirjan vuonna 2017. Kiinalaisen osapuolen toiveesta lisättiin maininta, että edistetään myös kuntien ja maakuntien yhteistyötä. Kuntaliitto on yhteistyössä ulkoministeriön kanssa järjestämässä tapaamista niille noin 20 kunnalle ja maakunnalle, joilla on yhteistyö kiinalaisen yhteistyökumppanin kanssa. Vuonna 2015 selvitettiin suomalaisten kuntien ystävyyskuntasuhteita Kiinaan yhteistyössä Suomen Pekingin suurlähetystön kanssa.

Yhteistyö muiden järjestöjen ja tahojen kanssa

Yhteistyö muiden eurooppalaisten sisarliittojen kanssa suurelta osin tapahtuu CEMRin puitteissa, sen työryhmissä ja toimielinten kokouksissa. Asiantuntijoilla on myös suoria yhteyksiä sisarliittoihin, kaupunkeihin ja muihin kansainvälisiin yhteistyötahoihin ja organisaatioihin. Merkittävää yhteistyötä on erityisesti ympäristöalan ja sosiaali- ja terveydenhuollon kansainvälisissä järjestöissä. Kuntaliitto on jäsenenä muun muassa kuntien eurooppalaisessa kestävän kehityksen järjestössä Local Governments for Sustainability, ICLEI sekä terveydenhuollon alan järjestössä HOPE (The European Hospital and Healthcare Federation. Kuntaliiton kansainvälisiä yhteistyöverkostoja on esitelty **liitteessä 5**.

7. Kuntaliiton kansainväliset vieraat

Kansainvälisten vieraiden vastaanottaminen on osa Kuntaliiton kansainvälistä toimintaa. Vierailujen tarkoituksena on ensisijaisesti Suomen kuntajärjestelmän ja

toimintatapojen tunnetuksi tekeminen ja molemminpuolinen hyvien käytäntöjen vaihto. Lisäksi otetaan huomioon FCG:n kiinnostus ja mahdollinen tarve hyödyntää vierailuja.

Kuntaliitto asettaa etusijalle kunnallisten ja alueellisten järjestöjen ja sisarliittojen edustajien vierailut sekä ministeriöiden, eduskunnan, suurlähetystöjen ja suomalaisten kuntien kautta tulevat vierailupyynnöt.

Eniten vierailupyynnöitä tulee suurlähetystöistä, ministeriöistä sekä sisarliitoilta. Vuoden 2017 aikana Kuntaliitossa vieraili yhteensä 21 eri ryhmää, joissa oli yhteensä 180 henkilöä. Kuntaliitto on ottanut vieraita vastaan eniten pohjoismaista, muualta Euroopasta sekä Venäjältä.

Suurimpia ryhmiä vuonna 2017 olivat eri maiden suurlähettiläät, Euroopan neuvoston vaalitarkkailijat sekä sairaalaliitto HOPE:n edustajat. Vuonna 2017 toteutuneiden vierailujen aiheita ovat olleet muun muassa suomalainen kuntajärjestelmä, kuntavaalit sekä sote- ja maakuntauudistus. **Liitteenä 6** on lista vuoden 2017 toteutuneista vierailuista.

Kuuban Suomen suurlähettiläs Eduardo Lazo Pérez Kuntatalolla 25.1.2018, kuvassa vasemmalta oikealle Heikki Telakivi, Jari Koskinen, Eduardo Lazo Pérez ja Sinikka Mikola

8. Muu kansainvälinen yhteistyö

Kuntaliitto on myös yhteistyössä kansainvälisissä asioissa eri ministeriöiden ja kansainvälisten organisaatioiden kanssa eri asiantuntija-alueilla. Kuntaliiton asiantuntijoilla on useita kansainvälisiä yhteistyötahoja kuten OECD, WHO, IMF, koulutusalalan toimijat.

Ulkoasiainministeriö on keskeinen kumppani esimerkiksi Euroopan neuvostoa, YK:ta ja ystävyyskuntasuhteita koskevissa asioissa. Suomen paikallishallinnon näkemys tuodaan mahdollisuuksien mukaan ulkoasiainministeriön Suomen kansainvälisiin raportteihin. Tästä esimerkkeinä ovat muun muassa Suomen YK:n määräaikaisraportit kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen täytäntöönpanosta ja muista ihmisoikeuksia koskevasta kysymyksistä. EU-edunvalvonnassa Suomen EU-edustusto Brysselissä on ensiarvoisen tärkeä yhteistyökumppani.

Muutamissa Kuntaliiton kehittämisprojekteissa on kansainvälisiä kumppaneita ja niissä tehdään kansainvälisiä vertailua. Esimerkiksi projektissa, jossa etsitään jul-

kisen sektorin kehittämistyöhön uusia ideoita ja muotoillaan asiakaslähtöisiä palveluja, on kumppaneita Suomen lisäksi kahdeksasta Euroopan maasta. (CoSIE - Co-creation of Service Innovation in Europe - projekti). Yhteistyöprojektit pohjoismaisten kuntaliittojen kanssa luovat hyvän pohjan kehittämiselle ja toimintatapojen vertailulle.

Kuntien kehitysyhteistyö, Pohjoinen-Etelä- paikallishallinnon ohjelma

Kuntaliitto hallinnoi ulkoasiainministeriön rahoittamaa paikallishallinnon kehitysyhteistyöohjelmaa North-South Local Government Programme vuosina 2002 - 2014. Suomalaiset kunnat toteuttivat eri toimialojensa yhteistyöhankkeita viiden Afrikan maan kuntien kanssa (Etelä-Afrikka, Gambia, Kenia, Namibia, Tansania, Swazimaa). Ohjelman loppuvaiheessa suomalaisten ja afrikkalaisten kuntien välillä oli 13 linkitystä. Ohjelma sai aikaan kestäviä tuloksia muun muassa ympäristöalalla, koulutuksessa, elinkeinojen ja hyvän hallinnon kehittämisessä.

Kuntaparien yhteistyössä luotiin monipuoliset, pitkäjänteiset suhteet eri toimijoihin. Näin on saatu aikaan hyvää perustaa elinkeinoelämän suhteille nousevissa talouksissa.

Ohjelma siirrettiin vuonna 2014 ulkoasiainministeriön kehityspoliittisen osaston kansalaisyhteiskuntayksikköön. Tämän jälkeen kunnille ei ole ollut omaa, korvaamattomaa kehitysyhteistyöohjelmaa. Monissa kunnissa nähdään ohjelman tärkeä merkitys ja toivotaan vastaavaa myös tulevaisuudessa.

9. Kansainvälisten ja EU-asioiden organisointi Kuntaliitossa

Kuntaliiton kansainvälisiä ja EU-asioita hoidetaan jokapäiväisessä edunvalvonta-, kehittämis- ja palvelutyössä. Kansainvälinen ja EU-toiminta kokonaisuutena on liiton toimitusjohtajan vastuualuetta. Ruotsinkielisten ja kansainvälisten asioiden yksikkö koordinoi ja myös toteuttaa näitä tehtäviä. Muut yksiköt vastaavat oman asiantuntija-alueensa edunvalvonnasta ja kansainvälisestä yhteistyöstä. Asiantuntijat ovat sisäisessä yhteistyössä muun muassa kv- ja EU-verkostossa.

Kuntaliiton luottamushenkilöt edustavat Kuntaliittoa CEMR:n ja UCLG:n toimielimissä. Liiton asiantuntijat ja Brysselin toimisto osallistuvat CEMR:n työryhmien työskentelyyn.

Kuntaliiton Brysselin toimisto vastaa EU-asioiden ennakkoinnista ja seurannasta, vaikuttamisesta ja Brysselissä tehtävästä verkostoyhteistyöstä. Brysselin toimisto on osa Ruotsinkielisten ja kansainvälisten asioiden yksikköä.

Ruotsinkielisten ja kansainvälisten asioiden yksikkö vastaa EU:n alueiden komitean ja Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin Suomen valtuuskuntien asiantuntija- ja sihteeristöpalveluista.

Yksikkö tukee kuntien ja maakuntien kansainvälisen ja ystävyyskuntatoiminnan verkostoyhteistyötä.

Yksikkö vastaa kansainvälisistä järjestösuhteista (CEMR, UCLG) ja liiton edustuksesta sekä toimii Kuntaliiton luottamushenkilöedustajien sihteeristönä. Se huolehtii pohjoismaisen yhteistyön koordinoinnista, erityisesti yhteistyöstä pohjoismaiden ja sisarjärjestöjen kanssa, Venäjän ja Baltian maiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Yksikkö vastaa myös muusta kansainvälisten suhteiden koordinoinnista muun muassa liittoon tulevista kansainvälisistä vierailuista ja tietopyynnöistä.

Kuntaliiton tytäryhtiö, Finnish Consulting Group - FCG toteuttaa kansainvälisiä kaupallisia projekteja. Esimerkiksi kansainvälisten vierailujen järjestämisessä tehdään yhteistyötä.

Kuntaliitto järjestää valtuuskuntien jäsenille (EU:n alueiden komitean Suomen valtuuskunnan, Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin Suomen valtuuskunnan ja Kuntaliiton CEMR:in toimielinten jäsenille) International Forum -tapaamisen kerran vuodessa. Tavoitteena on yhteisten ajankohtaisten aiheiden pohtiminen sekä kokemuksen ja tiedonvaihto vaikuttamisesta kansainvälisessä ympäristössä.

Kuntaliiton EU-edunvalvonnan tavoitteet ja painopisteet 2018

EU:n monivuotinen rahoituskehys

EU:n komissio antaa esityksen EU:n seuraavasta monivuotisesta rahoituskehyksestä touko-kuussa 2018. Rahoituskehysneuvottelut tulevat olemaan poikkeuksellisen vaikeat. Rahoituskehyksessä tulee huomioida samanaikaisesti sekä ajankohtaiset haasteet että Iso-Britannian ero unionista. Brexit-neuvottelujen lisäksi Euroopan suurimpia haasteita ovat muuttoliike, sisäinen ja ulkoinen turvallisuus sekä puolustus.

Keskeisiä uuden rahoituskehyskauden tavoitteita ovat hallinnon selkeyttäminen, sääntelyn keventäminen sekä joustavuuden lisääminen. Nämä ovat myös paikallis- ja aluetason näkökulmasta tärkeitä. Suomen kilpailukyvyyn edellytyksenä on maan kaikkien alueiden elinvoiman kasvattaminen kunkin alueen omien vahvuuksien ja älykkään erikoistumisen strategioiden pohjalta. Suomen kannalta riittävä koheesiopolitiikan kokonaissaanto turvaa aluekehittämisen jatkuvuutta eri puolilla maata. Suomalaisen ruoantuotannon ja huoltovarmuuden kannalta on tärkeää, että EU:n yhteisen maatalouspolitiikan rahoitusvälineen rahoitusta on käytettävissä suorien tukien lisäksi myös maaseudun muun yritystoiminnan kehittämiseen koko maassa.

Koheesiopolitiikan tulevaisuus vuoden 2020 jälkeen

Komissio on käynnistänyt vuonna 2021 alkavaa ohjelmakautta koskevat valmistelut. Ilmastomuutos, pakolaisvirrat, globaalin talous, turvallisuus, väestön ikääntyminen ja eriarvoistuminen tuovat mukanaan haasteita, joihin on yhteisesti löydettävä ratkaisuja. Brexitin aiheuttaman aukon paikkaaminen tulevassa EU:n monivuotisessa rahoituskehyksessä voi osin olla mahdollista, mutta kokonaisuudessaan koheesiopolitiikan määrärahojen ennustetaan joka tapauksessa supistuvan. Paikallis- ja aluetasolla on keskeinen rooli koheesiopolitiikan toteutuksessa myös tulevaisuudessa. Pohjoisen harvaan asutun alueen erityisasema, arktisen alueen mahdollisuudet, Itämeren alueen yhteistyö sekä ulkorajayhteistyö Venäjän suuntaan ovat suomalaisten kuntien ja maakuntien kannalta keskeisiä maantieteellisiä teemoja.

Koheesiopolitiikan tulee tukea kilpailukyvyyn vahvistamista, osaamista, laaja-alaista innovatiivisuutta, työllisyyttä sekä älykästä erikoistumista. Tavoitteena tulee olla ohjelmarakenteiden yksinkertaistaminen. Hallinnollista taakkaa pitää keventää etenkin niissä jäsenmaissa, joissa rahoitusvolyymi suhteessa aluetalouteen on alhainen. Euroopan rakenne- ja investointirahastojen säännösten yhteensovittamista sekä keskenään että maaseuturahaston kanssa on tarpeen jatkaa.

TEN-T -verkon kehittämistarpeet

TEN-T -verkko on kaksitasoinen liikenneverkko, joka muodostuu ydinverkosta ja kattavasta verkosta. Ydinverkon on määrä valmistua vuoden 2030 loppuun mennessä. Euroopassa on kaikkiaan yhdeksän ydinverkkokäytävää, joista kaksi - Scandinavian-Mediterranean ja North Sea-Baltic - ulottuu eteläiseen Suomeen. Kansallisena tavoitteena on Tornioon ulottuvan pääradan (sekä valtatie 4:n) lisääminen North Sea-Baltic -ydinverkkokäytävään ja samalla Verkkojen Eurooppa -rahoitusvälineen piiriin. Verkkojen Eurooppa -välineen rahoituksen turvaaminen myös seuraavalla EU-ohjelmakaudella on tärkeää, sillä se tukee tavoitetta linkittää koko Eurooppa pohjoisia alueita myöten EU-markkinoihin.

Kaupunkiagenda

Kaupunkiagendan tavoitteena on edistää kaupunkipolitiikkaa EU-tasolla ja mahdollistaa kaupunkien osallistuminen EU-politiikan muotoiluun. Kaupunkiagendalla tavoitellaan monitasoisuutta ja parempaa sääntelyä, kaupunkien näkökulmasta paremmin toimivaa rahoitusta ja parempaa tietämystä. Kaupunkiagendaa toteutetaan teemakohtaisissa kumppanuusverkostoissa. Kuntaliiton näkemyksen mukaan hahmotettaessa kansallisen ja EU-tason kaupunkipolitiikan parhaita käytäntöjä on samalla varmistettava, että kaupunkipolitiikan päävastuu säilyy jäsenmailla itsellään. EU täydentää jäsenmaiden toimia.

Arktista aluetta koskeva EU:n politiikka

Komissio on esittänyt arktiselle politiikalle kolme painopistettä: ilmastomuutos ja arktisen ympäristön suojeleminen, kestävä kehitys arktisella alueella ja sen ympäristössä sekä kansainvälinen yhteistyö arktisen alueen asioissa. Luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen, toimivat liikenne- ja tietoliikenneyhteydet, innovaatioiden edistäminen ja tuotteistaminen sekä digitalisaatio ovat myös suomalaisten kuntien ja maakuntien kannalta keskeisiä tavoitteita. Arktisten kaupunkien infrastruktuuriin ja energiatehokkaisiin hankkeisiin tehtävät investoinnit sekä toisaalta väestön palvelut erityisesti harvaan asutuilla alueilla synnyttävät uutta yritystoimintaa. Alkuperäiskansojen arktisen osaamisen hyödyntäminen ja päätöksentekoon osallistuminen on tärkeää myös kansallisessa ja alueellisessa toiminnassa.

Energiaunioni ja ilmastomuutospolitiikka

Komissio jatkaa vuonna 2018 energiaunionistrategian täytäntöönpanoa. Komission aloitteet koskevat uusiutuvan energian direktiivin uudelleentarkastelua ja bioenergian kestävyyskriteerejä, energiatehokkuusdirektiivin sekä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin uudelleentarkastelua, sähkömarkkinamallia koskevaa pakettia ja energiaunionin hallintomallia. Useat kunnat tekevät määrätietoista työtä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi. Kuntien energiayhtiöt ovat merkittäviä energiantuottajia. Kunnat ovat myös merkittäviä energian kuluttajia. Energiaratkaisut ovat osa kuntien pitkäjänteistä yhdyskunta- ja liikennesuunnittelua. Energiakysymys liittyy myös julkisiin hankintoihin. Kuntaliiton päähuomio on molempien energiatehokkuusdirektiivien uudelleentarkasteluissa ja uusiutuvan energian kohtelussa. Komissio aikoo julkaista vuonna 2018 kaksi aloitetta, joilla tähdätään vuoteen 2025. Aloitteet koskevat Euroopan kestävää tulevaisuutta ja EU:n energia- ja ilmastopolitiikkaa. Kuntaliitto seuraa aloitteiden vaikutuksia kuntien ja maakuntien kannalta.

Kiertotalous

Kiertotalousohjelman tavoitteena on poistaa taloudellisia ja ympäristöön liittyviä huolenaiheita maksimoimalla resurssien käytön tehokkuus koko arvoketjussa mukaan lukien kestävä kulu- tus, tuotanto ja jätehuolto. Lisäksi tavoitteena on mahdollistamaa innovoinnin avulla uusien markkinoiden ja liiketoimintamallien kehittäminen. Kuntaliitto kannattaa lähtökohtaisesti kiertotaloutta edistävien toimien täytäntöönpanoa ja siirtymistä pois lineaarisesta taloudesta. Kuntien toimia, kuten ilmastostrategioita ja vihreitä julkisia hankintoja, on tuettava ja niihin on kannustettava vapaaehtoisuuden pohjalta.

Julkisen jätehuollon tarkoituksena on varmistaa tasapuolisesti ja kustannustehokkaasti toimiva jätehuolto ja ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa sekä terveys- ja ympäristöhaittoja. Siksi kierrätyksen lisäämisen tulee perustua markkinoiden imuun ja tukea aitoa talousmallia. Toimien ei tule johtaa heikkolaatuisuuteen ja asukkaille kalliiseen kierrätysjärjestelmään. Myös muovien osalta tulee aina arvioida kierrätyksen ja uudelleen käytön vaatima energiamäärä ja toimenpiteiden aiheuttamat ilmasto- ja terveysvaikutukset.

Komissio suunnittelee lainsäädäntöehdotusta, joka koskee uudelleenkäytetyn veden vähimmäisvaatimuksia, jos sitä käytetään esimerkiksi kasteluun tai pohjaveden muodostamiseen. Kuntaliitto kannattaa vähimmäisvaatimusten säätämistä, mikäli esimerkiksi jätevettä käytetään uudelleen. Jäsenmaita ei kuitenkaan tule velvoittaa veden uudelleenkäyttöön. Juomavesidirektiivin tarkistus kohdentuu pääasiassa veden kanssa kosketuksissa oleviin rakennustuotteisiin, raportoinnin uudistamiseen, veden hinnoitteluun ja sosiaalisesti syrjäytyneiden oikeuteen veteen. Kuntaliiton tavoitteena on varmistaa kunnallisen vesihuollon toimintaedellytykset ja turvata jatkossakin talousveden terveellisyys ja turvallisuus.

Digitaaliset sisämarkkinat

Digitaalisten sisämarkkinoiden tarkoituksena on yhdistää kansalliset markkina-alueet yhtenäiseksi sisämarkkinoiksi. Kuntia koskevia osa-alueita ovat muun muassa avoin data, sertifioidut pilvipalvelut, sähköiset terveyspalvelut, sähköiset hankintamenettelyt, liikennesuunnittelu, älykäs mittaus energia-alalla, tekijänoikeuslainsäädäntö, tietosuoja ja sähköinen arkistointi. Strategia on kuitenkin vahvasti yritys- ja kuluttajakeskeinen. Julkishallinnon roolia palveluiden järjestäjänä ja tuottajana käsitellään lähinnä irrallisena e-hallinto -osiona. Kuntaliitto kannattaa digitaalisten sisämarkkinoiden nykyistä vahvempaa hyödyntämistä. Kunnat tulee ottaa selkeästi huomioon strategian toteuttamisessa. Kunnat tuottavat keskeisesti juuri niitä palveluita, joissa digitaaliset ratkaisut komission mukaan nousevat keskeiseen asemaan: sosiaalipalvelut, terveyssektori, sivistysektori ja kulttuuri.

Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari

Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin tavoitteena on syvemmän ja oikeudenmukaisemman talous- ja rahaliiton luominen. Sosiaalisten oikeuksien pilarissa määritellään 20 periaatetta, joilla edistetään kansalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia ja pääsyä työmarkkinoille, oikeudenmukaisia työoloja sekä sosiaalista suojelua ja osallisuutta. Kuntaliiton tavoitteena on, että EU:n taloudellista kilpailukykyä, kansalaisten hyvinvointia ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta kehitetään tasavertaisesti. Sosiaalisten oikeuksien pilari mahdollistaa parhaassa tapauksessa tiedon ja hyvien käytäntöjen jakamisen jäsenmaiden sekä alue- ja paikallishallintojen kesken. Sosiaalisten oikeuksien pilarin ei tule olla oikeudellisesti sitova, eikä se saa rajoittaa jäsenvaltioiden oikeutta määritellä omien sosiaaliturvajärjestelmiensä peruseriaatteita. Monet pilarin tavoitteet ovat saavutettavissa vain kansalliseen toimivaltaan kuuluvien alojen kautta. On varottava, ettei unionin toimivaltarajoja ylitetä erilaisten ohjausmekanismien kautta.

Koulutuspolitiikka ja ammatillinen koulutus

Euroopan koulutuspoliittista tulevaisuutta ohjataan laatimalla yhteinen kunnianhimoisen suunnitelma siitä, miten kulttuurilla ja koulutuksella edistetään yhtenäisyyttä ja opiskelija- ja työmarkkinaliikkuvuutta. Kuntaliitto korostaa, että koulutuksen kuntaperusteisuuden tulee säilyä tulevaisuudessakin. EU:n linjauksissa ja päätöksissä tulee ottaa huomioon kansallisten koulutusjärjestelmien erityispiirteet. Ei ole syytä esimerkiksi pyrkiä harmonisoimaan tutkintoja Euroopan tasolla. EU-ohjelmissa tulee säilyttää elinikäisen oppimisen näkökulma, jotta vanhenevasta väestörakenteesta huolimatta työelämätaitoja voidaan ylläpitää ja uudistaa.

Ammatillinen koulutus on tulossa poliittiseen keskusteluun sekä EU:ssa että jäsenmaissa. Ammatillisella koulutuksella voidaan osaltaan vastata useisiin haasteisiin. Sen avulla ei kuiten-

kaan voida ratkaista esimerkiksi talouden rakenteellisia ongelmia tai luoda merkittävästi työpaikkoja. Kuntaliitto pitää tärkeänä, että EU:ssa tunnistetaan Suomen kuntaperusteinen ammatillisen koulutuksen järjestelmä. Oppisopimuskoulutus on EU:ssa ja jäsenmaissa nostettu vahvasti esille ammatillisen koulutuksen väylänä. Kuntaliitto pitää tärkeänä uudenlaista tapaa yhdistää eri oppimisympäristöissä tapahtuvaa oppimista siten, että opiskelija saa parhaat mahdolliset yleissivistävät ja ammatillisen valmiudet.

EU:n muuttoliikeagenda

EU:n muuttoliikeagendan avulla pyritään parantamaan muuttoliikkeen hallintaa Euroopassa. Komission tavoitteena on tehokas, oikeudenmukainen ja ihmisarvoa kunnioittava turvapaikkapolitiikka. EU haluaa kehittää maahanmuuttoa myös vastaamaan väestökehityksen ja työvoimatarpeen haasteisiin. Tarkoituksena on luoda laillisia väyliä saapua unionin alueelle. Kunnat ovat keskeisessä asemassa maahanmuuttajien kotouttamisessa. Kunnilla on tärkeä tehtävä myös maahanmuuttajien osallisuuden ja yhdenvertaisuuden tukemisessa. On välttämätöntä, että kunnat voivat hyödyntää EU-rahoitusta kotouttamistoimissa. Kuntaliitto suhtautuu myönteisesti EU:n toimenpiteisiin työvoiman maahanmuuton edistämiseksi. Kotouttamisen ja kolmansien maiden kansalaisten rekrytointiin liittyvien lupamenettelyjen tulee jatkossakin kuulua kansalliseen toimivaltaan.

Naisten ja miesten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen EU:ssa

EU:n painopisteitä tasa-arvon edistämässä ovat muun muassa naisten osuuden kasvattaminen työmarkkinoilla, sukupuolten palkka- ja eläke-erojen pienentäminen ja naisten köyhyyden torjuminen, tasa-arvon edistäminen päätöksenteossa sekä sukupuoleen perustuvan väkivallan torjuminen. Vuonna 2018 ajankohtaista on komission toimintaohjelma sukupuolten palkkaeron kaventamiseksi. Tasa-arvo työelämässä sekä työn ja perheen yhteensovittaminen ovat keskeisiä tavoitteita sosiaalisten oikeuksien pilarissa. Kuntaliitto kannattaa EU:n tavoitteita sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi, muun muassa huoltovelvollisuuden tasaisempaa jakautumista sekä naisten köyhyyden vähentämistä. Sukupuolten tasa-arvoa tulee edistää kansallisesti, eikä uutta EU-lainsäädäntöä ei tulisi antaa.

Komission ehdotukset monialaisen syrjinnän vastaiseksi direktiiviksi ja esteettömyysdirektiiviksi ovat vireillä. Julkisten verkkopalvelujen ja mobiilisovellusten saavutettavuutta koskeva direktiivi tuli voimaan vuonna 2016. Komissio on sitoutunut seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhdenvertaisuuden edistämiseen. Myös vammaisten ja ikääntyneiden verkkoon pääsyn edistäminen on keskeinen painopiste. Kuntaliitto pitää hyvänä unionin toimia kansalaisten yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Tavoitteita tulee toteuttaa pääsääntöisesti kansallisesti. Suomen yhdenvertaisuuslaki on jo hyvin kattava ja koskee koko kuntakonsernia.

Talous- ja rahaliiton toteuttaminen

Komission tavoitteena on lisätä Euroopan talous- ja rahaliiton yhtenäisyyttä, tehokkuutta ja demokraattista vastuuvollisuutta vuoteen 2025 mennessä. Komissio ehdottaa muun muassa Euroopan valuuttarahaston perustamista, uutta Euroopan talous- ja finanssiministerin tehtävää, uudenlaisia EU:n rahoituksen välineitä sekä muutoksia EU:n julkisen talouden ohjausta koskevaan lainsäädäntöön. Komissio on laatinut viime vuosien aikana useita vastaavanlaisia talous- ja rahaliiton kehittämislinjauksia. Jäsenmaat ovat pääosin suhtautuneet varauksellisesti komission ajatuksiin. Kuntaliitto pitää talous- ja rahaliiton yleisiä tavoitteita kannatettavina. Koska kokonaiskuva on epäselvä, talous- ja rahaliittoa pitää kehittää pienin, selkein ja realistisin askelin. Euroopan valuuttarahaston perustamisesta tai uudesta talous- ja finanssiministerin tehtävästä ei tule tehdä sitovia päätöksiä vielä tässä vaiheessa.

Kuntaliitto kannattaa valtaosin pääomamarkkinaunionin tavoitteita. Kuntatoimijoiden tehokkaan ja kilpailukykyisen rahoitusuudellisuuden kannalta on tärkeää, että rahoitusmarkkinat monipuolistuvat ja niiden toimivuus paranee. Mahdollisiin yhteisvastuun elementteihin - esimerkiksi yhteisvastuulliset joukkovelkakirjalainat eli niin sanotut eurobondit - Kuntaliitto suhtautuu erittäin varauksellisesti. Hyvin toteutettu ja valvottu pankkiunioni edistää rahoitusmarkkinoiden toimivuutta, vakautta ja kilpailua, jotka ovat ensiarvoisen tärkeitä kuntien investointien rahoituksessa.

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEAN SUOMEN VALTUUSKUNTA 2018

Euroopan alueiden komitealla on 5 - 6 täysistuntoa vuodessa Brysselissä. Täysistuntojen yhteydessä järjestetään kaksi kertaa vuodessa komitean puheenjohtajan ja kansallisten valtuuskuntien puheenjohtajien kokous. Komitean työvaliokunta, Bureau kokoontuu kunkin täysistunnon yhteydessä sekä lisäksi kaksi kertaa vuodessa EU-puheenjohtajamaassa. Valiokuntia on kuusi; alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka (COTER), talouspolitiikka (ECON), kansalaisuus, hallinto ja institutionaaliset asiat (CIVEX), luonnonvarat (NAT), ympäristö, ilmastonmuutos ja energia (ENVE) sekä sosiaalipolitiikka, koulutus, työllisyys, tutkimus ja kulttuuri (SEDEC). Niillä on 4 - 5 kokousta vuodessa. Suomen valtuuskunta pitää valmistelukokouksen kunkin täysistunnon yhteydessä.

Varsinaiset jäsenet

Valtuuskunnan puheenjohtaja
Varatuomari, kunnallisneuvos Pauliina Haijanen (KOK)
Laitilan kaupunginvaltuuston jäsen

Valtuuskunnan varapuheenjohtaja
Rehtori Anne Karjalainen (SDP)
Keravan kaupunginvaltuuston jäsen

Levikkipäällikkö Ilpo Heltimoinen (PS)
Lappeenrannan kaupunginvaltuuston jäsen

Pääsihteeri Sirpa Hertell (Vihr.)
Espoon kaupunginvaltuuston jäsen

Lagtingsledamot Gun-Mari Lindholm (Moderat Samling för Åland)
Lemland, Åland

Diplomi-insinööri Markku Markkula (KOK)
Espoon kaupunginvaltuuston jäsen
Euroopan alueiden komitean 1. varapuheenjohtaja

Yhteiskuntatieteiden maisteri Ossi Martikainen (Kesk.)
Lapinlahden kunnanvaltuuston jäsen
Luonnonvarat-valiokunnan (NAT) puheenjohtaja

Opiskelija Mikkel Näkkäläjärvi (SDP)
Rovaniemen kaupunginvaltuuston jäsen

Yhteiskuntatieteiden maisteri Satu Tietari (Kesk.)
Säkylän kunnanvaltuuston jäsen

Varajäsenet

Apulaispormestari Mikko Aaltonen (Vas.)
Tampereen kaupunginvaltuuston jäsen

Rehtori Jari Andersson KOK)
Sastamalan kaupunginvaltuuston jäsen

Kasvatustieteiden yo Tiina Elovaara (Sininen tulevaisuus)
Tampereen kaupunginvaltuuston jäsen

Skolföreståndare Patrik Karlsson (SFP)
Ledamot av Vanda stadsfullmäktige

Terhi Koulumies (KOK)
Helsingin kaupunginvaltuuston jäsen

Lukion lehtori Merja Lahtinen (Kesk.)
Jämsän kaupunginvaltuuston jäsen

Oikeustieteiden opiskelija Matias Mäkynen (SDP)
Vaasan kaupunginvaltuuston jäsen

KM, erityisluokanopettaja Sanna Parkkinen (SDP)
Liperin kunnanvaltuuston jäsen

Lagtingsledamot
Tony Wikström (Ålands Socialdemokrater)
Mariehamn, Åland

Valtuuskunnan sihteerit

EU-asian päällikkö Erja Horttanainen, Suomen Kuntaliitto
Erityisasiantuntija Anu Wikman-Immonen, Suomen Kuntaliitto

Työvaliokunnan ja täysistunnon kokouspäivät vuonna 2018

Euroopan alueiden komitean työvaliokunnan kokoukset
30.1., 21.3., 15.5., 7.6., 14.9., 8.10., 4.12.2018

Euroopan alueiden komitean täysistunnot
31.1. - 1.2., 22. - 23.3., 16. - 17.5., 4. - 5.7., 8. - 10.10., 5. - 6.12.2018

Lisäksi kullakin valiokunnalla on 4 - 5 kokousta vuodessa.

CEMR:n työryhmät

Expert group on gender equality - Tasa-arvotyöryhmä

Expert group on town twinning -Ystävyyuskuntatyöryhmä

Expert group on governance, local democracy and citizenship - Hallinto-, paikallisdemokratia- ja kansallisuustyöryhmä

Expert group on waste - Jäteasioiden työryhmä

Expert group on climate and energy transition - Ilmasto- ja energiasiirtymätyöryhmä

Expert group on local finances - Paikallistalouden työryhmä

Expert group on territorial cohesion - Alueellisen yhteenkuuluvuuden työryhmä

Expert group on public services and e-government - Julkisten palveluiden ja sähköisen hallinnon työryhmä

Expert group of local and regional governments as employers - Paikallis- ja aluehallinnot työnantajina -työryhmä

Expert group on research and studies - Tutkimusten ja selvitysten työryhmä

Expert on mobility - Liikkuvuustyöryhmä

Expert on digitalisation - Digitalisaatiotyöryhmä

Task Force on Refugees and Migration - maahanmuuttoasioiden työryhmä

Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin Suomen valtuuskunta

Kuntakamari

Varsinaiset edustajat:

Atte Kaleva

Helsingin kaupunginvaltuuston jäsen, KOK

Liisa Ansala

Rovaniemen kaupunginvaltuuston jäsen, KESK
Lapin liiton valtuuston jäsen

Saara Ilvessalo

Turun kaupunginvaltuuston jäsen, VIHR

Varaedustajat:

Irja Sokka

Kuopion kaupunginvaltuuston jäsen, SDP

Anni Ahlakorpi

Utsjoen kaupunginvaltuuston jäsen, VAS

Aluekamari

Varsinaiset edustajat:

Pia Kauma

Espoon kaupunginvaltuuston jäsen, KOK
Uudenmaan maakuntavaltuuston varajäsen

Jani Kokko

Muuramen kunnanvaltuuston jäsen, SDP
Keski-Suomen maakuntavaltuuston jäsen

Varaedustajat:

Juha Rostedt

Lahden kaupunginhallituksen puheenjohtaja, KOK
Päijät-Hämeen maakuntahallituksen jäsen

Joonas Könttä

Jyväskylän kaupunginvaltuuston jäsen, KESK
Keski-Suomen maakuntavaltuuston jäsen

Juho Eerola

Kotkan kaupunginvaltuuston jäsen, PerusS
Kymenlaakson maakuntavaltuuston jäseneksi

Kuntaliiton kansainvälisiä verkostoja

LIITE 5

Kuntatalous

Pohjoismaiden kuntaliittojen kuntatalouden verkosto

Vuosittain, yleensä elo- syyskuun vaihteessa, järjestetään pohjoismainen kokous (Nordiskt möte) jossa laajasti käsitellään paikallishallinnon taloutta (kuntien/maakuntien) eri näkökulmista. Jokainen pohjoismaa vastaa vuorollaan kokouksen järjestelystä ja suunnittelee seminaarin sisällöstä yhdessä muiden maiden kanssa. Kukin maa voi esittää toiveensa eri aiheista, mutta järjestäjämaa päättää loppukädessä mitä käsitellään kokouksessa sekä mikä maa alustaa mistäkin aiheesta. Aiheet vaihtelevat vuosittain riippuen siitä mikä on ajankohtaista. Viime vuosina muun muassa maahanmuuttoon sekä ikääntymiseen liittyvät asiat (joka koskettaa kaikkia maita) ovat olleet ajankohtaisia. Jokainen seminaarikokonaisuus alkaa maakierroksella (landrunda) jossa yleensä yksiköiden johtajat esittelevät maan yleistä taloudellista tilaa ja kuntatalouden tilaa sekä myös mahdollisia uudistuksia jota on tehty tai ollaan tekemässä.

Pohjoismaiden kokous -verkosto on myös yhteydessä kokousten ulkopuolella, pääosin sähköpostitse.

Kansainvälisten asioiden verkostot

Pohjoismaiden ja Baltian maiden kuntaliittojen kansainvälisten asioiden yhdyshenkilöiden verkosto

Verkoston tavoitteena on edistää Pohjoismaiden ja Baltian maiden kuntaliittojen yhteistyötä kansainvälisissä asioissa. Verkostoon kuuluvat Pohjoismaiden ja Baltian maiden kansainvälisistä ja EU-asioista vastaavat toimihenkilöt.

Kuntien ja maakuntien EU- ja kv-verkosto

Kuntaliitto tarjoaa kunnille ja maakuntien liittojen EU- ja kansainvälisiä asioita hoitaville yhteistyöforumin, jonka tarkoituksena on ajankohtaisen tiedon välittäminen sekä kokemusten vaihto sen jäsenten kesken. EU- ja kv-verkoston toimintamuotoja ovat olleet tapaamiset, joita järjestetään kaksi kertaa vuodessa sekä tiedon välittäminen ajankohtaisista EU- ja kansainvälisistä asioista. EU-kv-verkoston jäseniä kytetään mukaan myös kuntien ja maakuntien EU- ja kansainväliseen edunvalvontaan. Tällä hetkellä verkostossa on 115 jäsentä.

Lakiasiat

Pohjoismaiset kuntalakimiehet

Pohjoismaisten sisarjärjestöjen kuntalakimiesten yhteistyöverkosto, johon kuuluu Kuntaliitto, Sveriges Kommuner och Landsting (Ruotsi), KL (Tanska), Kommunsektorernas Organisasjon (Norja) och Samband islenskra sveitarfelaga (Islanti).

Maahanmuutto

CEMRin pakolais- ja maahanmuuttoverkosto

CEMRin pakolais- ja maahanmuuttoverkosto (CEMR Task Force on Refugees and Migration of CEMR) on eurooppalaisten kuntaliittojen verkosto, jonka jäsenet ovat kuntaliittojen maahanmuuttoasioista vastaavia toimihenkilöitä. Verkosto kokoontuu 2 -3 kertaa vuodessa. Lisäksi verkoston yhteydenpitoa hoidetaan sähköpostitse.

Pohjoismaiden kuntaliittojen maahanmuuttovastaavien verkosto

Pohjoismaisten kuntaliittojen maahanmuuttovastaavien yhteistyöverkosto, johon kuuluvat Kuntaliitto, Sveriges Kommuner och Landsting (Ruotsi), KL (Tanska), Kommunsektorernas Organisasjon (Norja) och Samband islenskra sveitarfelaga (Islanti).

Sosiaali- ja terveys

HOPE-THE EUROPEAN HOSPITAL & HEALTHCARE FEDERATION

With 37 organisations from the 28 Member States of the European Union, Switzerland and the Republic of Serbia, HOPE covers almost 80% of hospital care and is also active in the healthcare and social fields.

Kuntaliitto on HOPEN hallituksen jäsen (board of governors), sihteeri (Liaison Officer) ja kansallinen koordinaattori (National Coordinator for HOPE Exchange Programme). Hannele Häkkinen edustaa kaikkia toimia.

ESN- European Social Network

The European Social Network (ESN) is the network for local public social services in Europe. ESN is a network of over 120 member organisations in 35 countries which comprise national associations of directors, departments of social welfare of government, regions, counties and municipalities, funding and regulatory agencies, universities and other research and development organisations.

Kuntaliitto mukana Suomen konsortiossa, jossa myös Huoltaja-säätiö, THL ja Sosiaalijohtajat ry. Huoltaja-säätiö on kokoonkutsujana.

IHF-International Hospital Federation

The International Hospital Federation (IHF) on kansainvälinen sairaalaliitto, jonka jäsenenä on ensisijaisesti kansallisia sairaalaliittoja, mutta myös suoraan sairaaloita. Tarjoaa

maailmanlaajuisesti uusinta tietoa sairaalatoiminnan kehittamisestä ja innovaatioista sekä mahdollisuuksia kansainvälisen yhteistyöhön.

Kuntaliitto jäsenenä, Kuntaliiton hallituspaikkaa pitää Kuopion yliopistollisen sairaanhoitopiirin johtaja Risto Miettunen, josta on tulossa järjestön presidentti.

EuHPN-European Health Property Network

Alun perin yhdistys oli keskittynyt sairaaloiden arkkitehtuuriin ja toimitilojen suunnitteluun, mutta toimii nyt laajasti koko terveydenhuollon kehittämisen kentässä. Yhdistyksen jäsenmaksut on jaettu erilaisiin tasoihin ja yhdistys saa osan rahoituksesta myös EU:lta.

Kuntaliitto maksaa jäsenmaksun ja shp:n edustajana Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin toimitusjohtaja Pentti Itkonen on hallituksen jäsen ja yhdistyksen rahastonhoitaja.

NordDRG pohjoismainen yhdistys

NordDRG pohjoismainen yhdistys/hallitus. Kuntaliiton jäsenenä Anu Nemlander.

NordDRG on erikoissairaanhoidon potilasluokittelujärjestelmä, joka tuottaa tietoa toiminnan ja talouden suunnitteluun sekä seurantaan päätöksenteon pohjaksi.

Tasa-arvo

Pohjoismaisten kuntaliittojen tasa-arvoverkosto

Pohjoismaisten kuntaliittojen tasa-arvoverkoston tavoitteena on kokemuksen ja tiedon vaihto naisten ja miesten tasa-arvon toteuttamisesta kuntien toiminnan ohjauksessa ja palveluissa sekä yhteinen kehittäminen pohjoismaisen hyvinvointikunnan lähtökohdista.

Euroopan kuntajärjestöjen yhteistyöjärjestön, CEMRn tasa-arvokomitea ja asiantuntijaryhmä

Tasa-arvokomitean tavoitteena on eurooppalainen edunvalvonta, kokemuksen ja tiedon vaihto naisten ja miesten tasa-arvon edistämiseksi paikallis- ja aluetasolla sekä Eurooppalaisen paikallishallinnon naisten ja miesten tasa-arvon peruskirjan hyväksymisen ja toimeenpanon edistäminen.

Kuntaliitto on hyväksynyt Eurooppalaisen paikallishallinnon naisten ja miesten tasa-arvon peruskirjan ja kehottanut kuntia hyväksymään ja toimeenpanemaan sen. Kuntaliiton hallituksen jäsen on Kuntaliiton edustajana CEMRn tasa-arvokomiteassa.

Valtuuskunnat

Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin Suomen valtuuskunta

Tavoitteena on Suomen valtuuskunnan jäsenten toiminnan edistäminen Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressissa.

Euroopan kuntaliittojen kattojärjestö CEMR ja kuntien maailmanjärjestö UCLG, Kansainvälisten kuntajärjestöjen yhdyshenkilöt

Tavoitteena on edistää Kuntaliiton edunvalvontaa EU- ja kansainvälisissä asioissa.

Euroopan neuvoston Suomen yhdyshenkilöiden verkosto

Verkoston tavoitteena on koordinoida Suomen toimintaa Euroopan neuvostossa.

Euroopan alueiden komitean Suomen valtuuskunta

Tavoitteena on Suomen valtuuskunnan jäsenten toiminnan edistäminen alueiden komiteassa.

Euroopan alueiden komitean kansallisten valtuuskuntien koordinaattorit

Verkosto toimii kansallisten valtuuskuntien yhdyssiteenä alueiden komitean pääsihteeristöön Brysselissä.

Ympäristö

Pohjoismaisten kuntaliittojen ympäristöverkosto

Pohjoismaisten kuntaliittojen ympäristöverkosto toimii pohjoismaisen yhteistyön ja jäsenmaiden kokemusten vaihdon edistämiseksi ajankohtaisissa kuntien toimintaan liittyvissä ympäristöasioissa. Verkoston avulla pyritään myös vaikuttamaan EU-tason säätelyyn ja edunvalvontaan.

Pohjoismaisten kuntaliittojen ympäristöasioiden yhteistyöverkosto keskittyy kokemusten ja ajankohtaisen tiedon vaihtoon sekä yhteisiin ympäristöön liittyviin edunvalvontatoimenpiteisiin. Erityisinä asiakokonaisuuksina ovat EU -edunvalvonta ja kansainväliset suhteet mm. ICLEIn ja YK:n suuntaan.

ICLEI/Kuntien ilmastokampanja

Kuntaliitto on maailmanlaajuisen ympäristöjärjestö ICLEI:n jäsen. ICLEI:ssä on vuodesta 1993 tehty kuntien ilmastokampanjaa Cities for Climate Protection. Kuntaliitto toimii kampanjan kansallisena koordinaattorina. Ilmastokampanjan tarkoituksena on edistää kuntien kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistoimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Kunta voi liittyä kampanjaan joko lautakunnan tai kunnanhallituksen päätöksellä valitsemalla oman yhteyshenkilön ja ilmoittamalla tästä Kuntaliittoon.

Covenant of Mayors

Covenant of Mayors on Euroopan komission ilmasto- ja energiasitoumus paikallistason toimijoille, joka sai alkunsa Euroopan Unionin energiakomissaarin aloitteesta vuonna 2008. Sitoumuksen tarkoituksena on korostaa kaupunkien mahdollisuuksia hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä, sillä kaupungit tuottavat 80 % kaikista Euroopan kasvihuonepäästöistä.

Sitoumuksen tavoitteiden toteutumista seuraa Covenant of Mayors Office, jossa jokaisella kaupungilla on nimetty yhteyshenkilö. Tukiohjelma Suomessa toimivat Kuntaliitto ja kaupunginjohtajien ilmastoverkosto.

CEMR: Climate Change and Energy Transition Expert Group

Euroopan kuntajärjestö CEMRin työryhmä Climate Change and Energy Transition Expert Group toimii yhteisenä edunvalvontafoorumina kuntia koskevissa ilmasto- ja energiakysymyksissä Euroopan komission, parlamentin ja alueiden komitean suuntaan. Asiantuntijatapaamisia 2-3 kertaa vuodessa työohjelmasta riippuen.

CEMR: Waste, Expert Group

Euroopan kuntajärjestö CEMRin työryhmä Expert Group Waste toimii yhteisenä edunvalvontafoorumina kuntia koskevissa Jätehuolto- ja kiertotalouskysymyksissä Euroopan komission, parlamentin ja alueiden komitean suuntaan. Asiantuntijatapaamisia 2-3 kertaa vuodessa työohjelmasta riippuen.

VENÄJÄN PAIKALLISHALLINTOLIITOT

Venäjän kaupunkiliitto (Union of Russian Cities (URC), Союз российских городов)

Venäjän kaupunkiliiton verkkosivut: <http://www.urb.ru/>

Venäjän kaupunkiliitto on perustettu vuonna 1991. Liittoon kuuluu 91 kaupunkia, joista 69 on federaatiosubjektin keskuksia. Liittoon kuuluu esimerkiksi Moskovan kaupunki ja Sevastopolin kaupunki, Pietari sen sijaan ei ole Venäjän kaupunkiliiton jäsen.

Venäjän kaupunkiliiton jäsenyys perustuu vapaaehtoisuuteen ja liiton toiminnan kustannukset ketaan kokonaisuudessaan liiton jäsenten vapaaehtoisilla maksuilla, joiden suuruuden yleiskokous vuosittain määrittää.

Venäjän kaupunkiliiton korkein päättävä elin on kerran vuodessa kokoontuva yleiskokous. Yleiskokous valitsee hallituksen ja puheenjohtajan. Tällä hetkellä Venäjän kaupunkiliiton puheenjohtajana on **Stanislav Mosharov** sekä toimitusjohtajana **Aleksandra Ignatjevna**.

Venäjän kaupunkiliitto ajaa jäsentensä etuja suhteessa valtioon. Tällä hetkellä liiton prioriteetteja ovat:

- edistää kaupunkien kestävästä kehitystä luomalla innovatiivisia keinoja kaupunkien vakaalle taloudelliselle ja sosiaaliselle kehitykselle
- avustaa federaatiotason viranomaisia kaupunkien kasvupotentiaalin hyödyntämisessä
- parhaiden käytäntöjen edistäminen ja kuntien välisen yhteistyön edistäminen
- laatia suosituksia ja ajaa kuntien etuja suhteessa alue- ja federaatiotasoon
- Edesauttaa kaupunkien parantamaan väestönsä elintaso.

Venäjän kaupunkiliitto järjestää vuosittain Parhaiden käytäntöjen foorumin.

Venäjän kaupunkiliitto on myös aktiivinen kansainvälisessä toiminnassa. Liiton puheenjohtaja Stanislav Mosharov on Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin Venäjän federaation valtuuskunnan jäsen. Liitto pyrkii kehittämään kansainvälisiä yhteyksiä ja yhteistyötä ja on allekirjoittanut yhteistyö- tai aiesopimuksia mm Etelä-Korean pormestarien liiton kanssa. Valmisteilla on myös sopimus Saksan kaupunkiliiton kanssa.

Suomen Kuntaliitto ja Venäjän kaupunkiliitto allekirjoittivat aiepöytäkirjan yhteistyöstä Turussa toukokuussa 2017. Yhteistyön tarkoituksena on tiedon ja kokemusten vaihto. Venäjän kaupunkiliitto on erityisesti kiinnostunut kuntien taloudesta ja Suomessa tapahtuvista alue- ja paikallishallinnon uudistuksista.

Venäjän valtakunnallinen kuntaliitto, Kongressi (Общероссийский Конгресс муниципальных образований (ОКМО), National Congress of Russian municipalities)

Kongressin verkkosivut: <http://www.rnsm.ru>

Yleisvenäläinen Kuntaliitto, jota myös kongressiksi kutsutaan, perustettiin vuonna 2006 edistämään kuntien ja alueiden välistä yhteistyötä sekä valvomaan kuntien etuja valtion tasolla ja edistämään kuntien välistä yhteistyötä kansainvälisellä tasolla.

Kongressi on ainoa yleisvenäläinen Kuntaliitto, joka edustaa kaiken tyyppisiä kuntia federaatiotasolla. Kongressin jäseninä ovat kaikki 85 (83) federaatiosubjektien paikalliset liitot, esim Leningradin oblastin liitto. Siten kongressi yhdistää kaikki Venäjän kunnat. Kongressin jäseninä ovat myöskin kuusi alueiden välisiä kuntien yhteistyötä tukevia järjestöjä.

Kongressi toimii myös keskustelufoorumina kuntien toiminnan tehokkuuden nostamiseksi. Kongressin partnerina on mm Venäjän kaupunkiliitto.

Kongressi edustaa Venäjän federaation paikallishallintoa kansainvälisellä tasolla mm. Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressissa.

Kongressin puheenjohtajana on vuodesta 2015 lähtien toiminut **Viktor Borisovits Kidjaev**. Toimitusjohtajana on **Olga Jurjevna Gaj**.

Venäjän federaation pienten kaupunkien liitto (Union of Small Cities and Towns of the Russian Federation, Союз малых городов Российской Федерации)

Liiton verkkosivut: <http://smgrf.ru/>

Venäjän federaation pienten kaupunkien liitto on perustettu vuonna 1991. Liiton jäseninä on pieniä ja keskisuuria kaupunkeja, kuntia ja alueita, joiden asukaslukua on alle 200 000.

Liiton tavoitteena on puolustaa pienten kaupunkien etuja federaatiotasolla. Liitto yhdistää pienet kaupungit ja kunnat päämääränään luoda riittävät olosuhteet niiden laajamittaiselle taloudelliselle ja sosiaaliselle kehitykselle. Liitto pyrkii siihen, että pienten kaupunkien kehitys olisi samalla tasolla verrattuna suuriin kaupunkeihin ja metropolialueisiin. Venäjän federaation pienten kaupunkien liitto on huolissaan pienten kaupunkien taloudelliseen ja sosiaalis-kulttuuriseen kehitykseen liittyvistä ongelmista sekä näiden ongelmien esiin tuomisesta.

Käytännössä liitto tekee lakiehdotuksia, suosituksia, järjestää konferensseja yhteistyökumppaneiden kanssa sekä hyvien käytäntöjen ja kokemusten vaihtoa.

Liitto tekee myös kansainvälistä yhteistyötä mm. Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressissa, YK:n eurooppalaisessa talous- ja sosiaalikomiteassa, CEMR:issä ja UCLG:ssa.

Venäjän federaation pienten kaupunkien liiton puheenjohtajana on tällä hetkellä **Jevgenij Markov**. 1990-luvulla Markov valtuuskuntineen vieraili Kuntaliitossa ja vastaavasti Jussi-Pekka Alanen on vieraillut pienten kaupunkien liitossa.

Venäjän ystävyyskaupunkien liitto (Международная ассоциация «Породненные города»)

Liiton verkkosivut: <http://goroda-pobratimy.ru/>

Nykyinen Venäjän ystävyyskaupunkien liitto on perustettu vuonna 1991 ja sen toimintaan osallistuu yli 180 venäläistä ja IVY-maiden kaupunkia. Liiton tavoitteena on edistää paikallis- ja aluehallinnon kahdenvälisiä ja monenvälisiä kansainvälisiä yhteyksiä.

Venäjän ystävyyskaupunkien liitto tekee kansainvälistä yhteistyötä mm. eri maiden kuntaliittojen kanssa. Suomen Kuntaliitto ja Venäjän ystävyyskaupunkien liitto ovat tehneet yhteistyötä Suomen ja Venäjän ystävyyskuntakongressien järjestämisessä. Venäjän ystävyyskaupunkiliiton puheenjohtajana toimii Moskovan alueen pormestari **A.J.Vorobjov** ja toimitusjohtajana **Sergej Paramonov**.

Kansainväliset vieraat kuntaliitossa 2017		
Maa	Henkilö- määrä	Vierailun teema/käsiteltyjä asioita
Euroopan neuvoston vaalitarkkailijat	23	Kuntavaalien vaalitarkkailu
HOPE	19	kuntajärjestelmä, koulutus, sote-uudistus, terveydenhuoltojärjestelmä
Iran	2	sote- ja maakuntauudistus, terveydenhuollosta, päivähoidosta ja
Itävalta	8	terveydenhuolto, sote-uudistus, hyvinvointia edistävät kotikäynnit vanhuksille
Kanada/Quebec	1	paljon eri teemoja
Kiinan suurlähettiläs	3	
Latin. Amerikan suurlähettiläitä	9	Suomen paikallishallinto, vaalit
Norja		Kuntajärjestelmä, sote-uudistus, opetusjärjestelmä
Ranskan lähetystö	2	terveysuudistus, innovatiiviset kaupungit, urbanisaatio
Ranskan lähetystö	4	sote-uudistus
Ranskan lähetystö	1	Ranskan terveydenhuolto, Suomen vanhustenhuolto
Fondation John Bost/Ranska	22	kehitysvammasäätiö, Suomen kunnallishallinto
Ruotsi	4	Vammaisten palvelut, erityisesti henkilökohtainen palvelu
Ruotsi	1	Terveydenhuollon valinnanvapaus
Ruotsin Kuntaliitto	13	Esitys Suomen kuntaliitosta, tulevaisuuden kunnista, sote- ja maakuntauudistuksesta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä
Saksa	2	sote- ja maakuntauudistus, maahanmuutto
Suurlähettiläitä	52	Suomen paikallishallinto, vaalit, sote- ja maakuntauudistus
Sveitsi	1	Suomen terveydenhuolto ja sote- ja maakuntauudistus
Sveitsi/World Wide Watch	1	Keskustelu innovatiivisen opetusalan käsikirja- aiheesta
Tanska	2	
Tanska/Danske regioner	1	Suomen kuntaperusteinen koulujärjestelmä
Venäläistoimittajia	9	Suomen paikallishallinto, vaalit
Yhteensä	180	

CEMR:IN JA UCLG:N TOIMIELINTEN KOKOUSAIKATAULUT 2018

CEMR:in Policy Committee kokoontuu yleensä kahdesti vuodessa. Ensimmäinen kokous vuonna 2018 on 11.6 Bilbaossa monimuotoisuus-, tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja osallisuuskongressin yhteydessä. Toinen kokous on 10.-11.12, paikkaa ei ole vielä päätetty. Vuonna 2019 kokoonnutaan kesäkuussa Romanian EU puheenjohtajuuskaudella Constantassa ja joulukuussa. Joulukuun kokouspaikkaa vuonna 2019 ei ole vielä päätetty.

Järjestön hallitus kokoontuu lisäksi kerran kaksi vuodessa. Tasa-arvokomitean kokouksia on vuonna 2018 kolme. Tasa-arvokomitean kokous on myös Bilbaon kongressin yhteydessä.

CEMRin yleiskongressi, General Assembly pidetään 2020 kesäkuussa 2020 Innsbruckissa.

UCLG:n hallitus kokoontuu kahdesti vuodessa, yleensä huhtikuussa ja marras-joulukuussa. Viimeksi kokous oli joulukuussa Kiinassa. Vuonna 2018 kokoukset ovat Strasbourgissa 23.-26.5. sekä Madridissa lokakuun lopulla. Vuonna 2019 yksi kokous on Buenos Airesissa kulttuurihuippukokouksen yhteydessä. Viimeisin järjestön maailmankongressi oli vuonna 2016 Kolumbian Bogotassa.

Kuntaliiton talouskatsaus, joulukuu 2017

TUOTOT

Kuntaliiton varsinaisen toiminnan tuotot ovat joulukuussa 2017 yhteensä 23 531 900 euroa ylittäen budjetin 1 257 700 eurolla (budjetti 22 274 200 euroa).

Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokrat

Asiantuntijapalvelutuotot ovat 554 500 euroa ylittäen budjetin 413 500 euroa 141 000 eurolla. Kunnia- ja ansiomerkkien myynti joulukuussa 2017 on 733 900 euroa budjetin ollessa 350 000 euroa eli budjettiyliytystä on 383 900 euroa. Vuokratuottoja on 75 700 euroa, budjetti 37 400 euroa eli budjetti ylittyy 38 300 eurolla. Muita tuloja kertyi 331 500 euroa ja budjetin oltua 428 500 euroa eli alitusta on 97 000 euroa.

Näin ollen palvelutuotot, tuotemyynti ja vuokrat ovat joulukuussa 2017 yhteensä 1 695 600 euroa. Niiden budjetti on 1 229 400 euroa eli budjetti ylittyy 466 200 eurolla.

Ulkoisen rahoitus

Ulkoiset rahoitustuotot (projektit ja hankkeet) ovat 2 887 100 euroa budjetin ollessa 2 108 000 euroa, joten budjetti ylittyy 779 100 eurolla.

Jäsenmaksut (kunta- ja yhteistyöjäsenet)

Jäsenmaksut ovat 18 949 300 euroa budjetin ollessa 18 936 800 euroa. Budjettiyliytys 12 500 euroa muodostuu yhteistyöjäsenmaksuista.

KUSTANNUKSET

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut (ml. palkat, palkkiot, eläkkeet ja henkilösivukulut) joulukuussa 2017 ovat 12 759 300 euroa budjetin ollessa 13 344 800 euroa, jolloin budjetti alittuu 585 500 eurolla.

Muut henkilöstö-, koulutus-, matka-, markkinointi-, suhdetoiminta- ja edustuskulut

Yhteissummaltaan 1 337 500 euron muut henkilöstö-, koulutus-, matka-, markkinointi-, suhdetoiminta- ja edustuskulut alittavat budjetin 226 900 eurolla budjetin ollessa 1 564 200 euroa.

Muita henkilöstökuluja toteutuu 505 300 euroa budjetin ollessa 569 000 euroa, mikä alittuu 63 800 eurolla.

Matkakustannuksia toteutuu joulukuussa 597 400 euroa mikä alittaa budjetoidun 695 000 euroa 97 200 eurolla. Markkinointi-, suhdetoiminta- ja edustuskuluja on joulukuussa 2017 yhteensä 234 800 euroa, kun niitä budjetoitiin 300 200 euroa, joten budjetti alittuu 65 400 eurolla.

Ulkopuoliset palvelut

Ulkopuoliset palvelut joulukuussa 2017 ovat 2 702 300 euroa budjetin ollessa 2 880 500 euroa, jolloin budjettialitus on kaikkiaan 178 200 euroa. Asiantuntija- ja muut ostopalvelut alittavat budjetin on 79 700 eurolla. Lakiasian- ja tilintarkastuspalveluissa budjettialitus on 98 500 euroa.

Muut toimintakulut

Konserniveloitukset

Konserniveloituksia toteutuu 4 117 000 euroa, mikä alittaa budjetoidun 4 447 300 euroa 303 300 eurolla:

- Erilaisia hallintoveloituksia toteutuu 2 967 700 euroa budjetin ollessa 3 739 300 euroa. Budjetti alittuu 771 600 eurolla.
- Ict-veloituksia toteutuu 1 003 900 euroa, mikä ylittää budjetin 708 000 euroa 295 900 eurolla.
- Tilavuokrien veloituksia ei budjetoitu Kuntatalon lahjoituksen vuoksi, mutta niitä kuitenkin toteutuu Kuntaliitto Palveluiden omistuksessa olevien konttorikalusteiden osalta 145 400 euroa.

Muut erät

Muita eriä toteutuu 2 673 300 euroa. Niiden budjetti on 1 279 100 euroa, joten budjetti ylittyy 1 394 200 eurolla:

- Ylityksestä ulkopuolisia ict-kuluja on 479 800 euroa, mihin sisältyvät mm. meneillään oleva CRM-hanke sekä Kunnat.netin uudistaminen.
- Osuudet ulkopuolisiin projekteihin ylittävät budjetin 396 700 eurolla.
- Loput ylityksestä (517 700 euroa) jakautuu mm. ansio- ja kunnamerkkihankintoihin, toimisto- ja hallintokuluihin sekä vakuu- tus- ja jäsenmaksuihin.

Muut toimintakulut yhteensä

Muita toimintakuluja toteutuu joulukuussa 2017 yhteensä 6 790 100 euroa. Niitä budjetoitiin 5 726 400 euroa, joten budjetti ylittyy 1 063 700 eurolla.

Muut kulut yhteensä

Muut kulut yhteensä ovat 10 829 800 euroa budjetin ollessa 10 171 200 euroa, jolloin budjettiiylitys on 658 600 euroa.

KUSTANNUKSET YHTEENSÄ

Kaikki kustannukset ovat joulukuussa 2017 yhteensä 23 622 200 euroa budjetin ollessa 23 543 000 euroa, jolloin budjetti ylittyy 79 300 eurolla.

TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ ELI OPERATIIVISEN TOIMINNAN TULOS

Tuotto-/kulujäämä ennen sijoitus- ja rahoitustoimintaa on -90 300 euroa budjetin ollessa -1 268 800 (eroa budjettiin +1 178 400 euroa).

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos on +17 243 400 euroa budjetin ollessa +1 600 000 euroa. Eroa budjettiin on +15 643 400 euroa.

Sijoitussalkun tuotto on +13 726 800 euroa budjetin ollessa +1 600 000 euroa. Eroa budjettiin on +12 126 800 euroa. Kesäkuussa toteutuneen sijoitussalkkujen uudelleenjärjestelyn yhteydessä realisoitui Nordeasta 7 694 100 euron ja Seligsonilta 5 043 400 euron kurssivoitot, yhteensä 12 737 500 euroa.

Kuntaliiton sijoitusomaisuus on hoidettavana kolmella varainhoitajalla (OP, SEB ja Evli), jotka hoitavat sijoitusomaisuutta Suomen Kuntaliitto ry:n hallituksen hyväksymän sijoituspolitiikan mukaisesti (liite 2). Varainhoidon kuukausiraportti kuvaa sijoitusomaisuuden arvonekehityksen markkina-arvoihin perustuen (liite 3).

Sijoitustoiminnan tuotot esitetään kirjanpidossa varovaisuuden periaatetta noudattaen, jolloin sijoituksen hankintamenoa alempi arvo kirjataan aina, mutta kurssivoitto vain myynnin yhteydessä.

Osinkotuottoja toteutuu joulukuussa 3 523 100 euroa sisältäen 3 250 000 euroa KL-Kuntahankinnat Oy:ltä joulukuussa, 212 400 euroa Labquality Oy:n vuoden 2015 lisäosinkoina helmikuussa ja 60 700 euroa vuodelta 2016 kesäkuussa. Osinkoja ei budjetoitu erikseen.

Korkoja ja muita rahoituskuluja toteutuu 6 600 euroa. Rahoituskulua ei budjetoitu erikseen.

YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ

Suomen Kuntaliitto ry:n tulos joulukuussa 2017 on +17 153 100 euroa, kun se on budjetissa +331 200 euroa. Ero budjettiin on +16 821 800 euroa.

YHTEENVETO

Joulukuun 2017 kumulatiiviset tuotot ovat 1,3 milj. euroa budjetoitua suuremmat.

Joulukuun 2017 kumulatiiviset kustannukset ovat 0,1 milj. euroa budjetoitua suuremmat.

Joulukuun 2017 kumulatiiviset sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot ovat 15,6 milj. euroa budjetoitua suuremmat.

SUOMEN KUNTALIITTO RY

SIJOITUSPOLITIikka

Hyväksytty valtuuston kokouksessa 23.11.2017

YLEISTÄ

Suomen Kuntaliitto ry (Kuntaliitto) on kuntien ja kunta-alan yhteinen, kaksikielinen edunvalvonta-, palvelu- ja kehittämisorganisaatio. Kuntaliitto perustettiin vuonna 1993, jolloin Suomen Kaupunkiliitto, Suomen Kunnallisliitto, Finlands svenska kommunförbund, Sairaalaliitto, Suomen ammatillisten oppilaitosten liitto, Suomen maakuntien liitto ja Kunnallinen työmarkkinalaitos yhdistyivät yleishyödylliseksi yhdistykseksi. Toiminnassa ovat mukana mm. myös sairaanhoitopiirit, muut kuntayhtymät sekä maakuntaliitot.

Tämän sijoituspolitiikan tarkoituksena on Kuntaliiton omaan lukuunsa harjoittamassa sijoitus-toiminnassa noudatettavien periaatteiden kirjaaminen ja vahvistaminen. Sijoituspolitiikassa käsitellään ainoastaan Kuntaliiton arvopaperisijoituksista koostuvan sijoitussalkun sijoituksia. Konserniin kuuluvien yhtiöiden hallinnointia käsitellään muissa ohjeissa.

OMAISUUDEN ROOLI KUNTALIITOSSA

Sijoituspolitiikassa käsiteltävä sijoitussalkku on markkina-arvoltaan 65,2 miljoonaa euroa (31.8.2017).

Kuntaliiton sijoitussalkun tuottoa ja pääomaa on yhdessä konserniyhtiöistä saatavien osinkojen kanssa käytetty kattamaan Kuntaliiton operatiivisen toiminnan tappiota. Myös jatkossa on tarpeen kattaa operatiivisen toiminnan tappioita, koska jäsenmaksut ja muut tulot eivät riitä lähi-vuosinakaan kattamaan operatiivisen toiminnan kuluja.

Toiminnan rahoittamisen lisäksi sijoitussalkun pääomaa ja tuottoja voidaan käyttää esimerkiksi strategisten sijoitusten kasvattamiseen/rahoittamiseen sekä kuntakentän kannalta muuhun merkittävään yritystoimintaan tarpeen mukaan Kuntaliiton hallituksen näin päätäessä.

SIJOITUSSALKUN TUOTTOTAVOITE JA SIJOITUSHORISONTTI

Kuntaliiton sijoitussalkun salkunhoidon tavoitteena on tavanomaisessa tilanteessa operatiivisen toiminnan rahoittamiseen tarvittavien varojen tuottaminen sekä salkun reaaliarvon säilyttäminen.

Kuntaliiton operatiivisen toiminnan rahoittamiseen arvioidaan tarvittavan sijoitussalkusta vuosittain noin 1,5 miljoonaa euroa. Operatiivisen toiminnan rahoittamiseen voidaan käyttää tarvittaessa myös sijoitussalkun pääomaa.

Salkun pitkän aikavälin keskimääräiseksi reaalitytuottotavoitteeksi asetetaan 2,5 % vuodessa.

RISKIT

Tuottotavoite, joka tähtää inflaation ylittävään tuottoon edellyttää, että sijoitussalkussa on myös osakesijoituksia. Tällöin on todennäköistä, että sijoitussalkun arvo myös laskee joillakin aikajaksoilla.

Sijoitusomaisuuden arvonkehitykseen liittyy riskiä sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä riski liittyy erityisesti omaisuuden arvon laskuun, joka voi seurata esimerkiksi osakekurssien laskusta. Pidemmällä aikavälillä riski liittyy siihen, että sijoitussalkulla ei saavuteta riittävää tuottoa kattamaan varainkäyttöä ja inflaatiota.

Kuntaliiton sijoitustoiminnan pääasiallisena tavoitteena on tuottotavoitteen mukaisen tuoton saavuttaminen pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä hyväksytään suurikin salkun arvon vaihtelu paremman pitkän aikavälin tuoton saavuttamiseksi. Suurien markkinamuutosten toteutuessa on tärkeää pysyä vahvistetun sijoituspolitiikan mukaisessa toiminnassa, jotta pitkäaikavälin tavoitteet saavutetaan mahdollisimman todennäköisesti.

RISKIT: Hajautus

Riskin vähentämiseksi pyritään hajauttamaan sijoitukset tehokkaasti eri varallisuusluokkiin (esimerkiksi osakkeet ja korkosijoitukset), maantieteellisesti ja varallisuusluokkien sisällä.

RISKIT: Neutraali allokaatio, maksimi ja minimirajat

Eri varallisuusluokilla (kuten osakkeet ja korkosijoitukset) on erilaisia tuotto- ja riskiominaisuuksia. Sijoitussalkun neutraali allokaatio kuvaa salkun varallisuusluokkien jakaumaa, joka pitkällä aikavälillä odotetaan toteuttavan sijoitustoiminnalle asetetut tavoitteet tuoton ja riskin suhteen.

Sijoitussalkun pitkän aikavälin tuotto selittyy valtaosin tämän neutraalin allokaation perusteella. Neutraali allokaatio on normaalisti pitkäaikainen ja sitä tarkistetaan lähinnä tehtäessä perustavanlaatuisia muutoksia tavoitteisiin kuten esimerkiksi varainkäyttöstrategian muuttuessa.

Seuraavassa taulukossa on Kuntaliiton sijoitussalkun neutraali allokaatio:

	Neutraali- osuus	Minimi- osuus	Maksimi- osuus
Rahamarkkinat	0,0 %	0,0 %	25,0 %
Valtionlainat	15,0 %	5,0 %	25,0 %
Korkean luottoluokituksen yrityslainat (Investm. Grade)	15,0 %	5,0 %	25,0 %
Matalamman luottoluokituksen yrityslainat (High Yield)	10,0 %	0,0 %	15,0 %
Kehittyvien maiden lainat (Emerging Markets Debt)	10,0 %	0,0 %	15,0 %
Korkosijoitukset yhteensä	50,0 %	15,0 %	50,0 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Osakkeet, Suomi	10,0 %	5,0 %	20,0 %
Osakkeet, Eurooppa	15,0 %	5,0 %	20,0 %
Osakkeet, Yhdysvallat	15,0 %	5,0 %	25,0 %
Osakkeet, Japani ja kehittänyt Aasia	0,0 %	0,0 %	5,0 %
Osakkeet, Kehittyvät maat	10,0 %	0,0 %	20,0 %
Osakkeet yhteensä	50,0 %	35,0 %	60,0 %
Kaikki yhteensä	100,0 %		

Allokaatiota on tarkasteltu simulaatiolaskelmien avulla, joiden mukaan salkun nimellinen vuosituo-otto-odotus seuraavan 10 vuoden aikana on keskimäärin 4,8 % vuodessa. Laskelmissa käytetty pitkän aikavälin inflaatio-odotus on 2,0 % vuodessa, joten tuotto-odotus täyttää Kuntaliiton tuottovaatimuksen. Salkun riskiä yhden vuoden tähtäimellä kuvaava VAR-luku on 20,3 %. Tämä tarkoittaa, että 95 % todennäköisyydellä salkun tappio ei ole 20,3 % suurempi yhden vuoden aikana.

Tilanteissa, joissa sijoituksia hoitamaan valittu varainhoitaja arvioi jonkin varallisuusluokan tuottonäkymien poikkeavan tavanomaisesta, voi varainhoitaja poiketa neutraalista allokaatiosta määriteltujen minimi- ja maksimirajojen puitteissa näkemyksensä mukaisesti.

Kuntaliiton sijoituksilta edellytetään hyvää likviditeettiä, koska varojen halutaan olevan tarvittaessa nopeasti käytettävissä. Mikäli sijoitussalkusta joudutaan realisoimaan varoja, on salkun koostumus voitava tarvittaessa muokata uudelleen. Vaihtoehtoisiin sijoituksiin tehtävät sijoitukset ovat usein epälikvidimpiä kuin osake- ja korkosijoituksiin tehtävät sijoitukset, minkä

vuoksi Kuntaliiton sijoitussalkun sijoituksia ei tehdä vaihtoehtoisin sijoituksiin.¹

RISKIT: Liikkeeseenlaskijakohtaiset rajat

Yksittäisen liikkeeseenlaskijan arvopapereihin voidaan sijoittaa enintään 10 % pääomasta. Painoltaan yli 5 %:n sijoituksia voi olla enintään 40 % pääomasta. Näitä rajoja ei sovelleta rahastosijoituksiin.

RISKIT: Likviditeetti

Sijoitussalkun sijoitusten valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota jälkimarkkinakelpoisuuteen ja rahaksi muutettavuuteen. Varainhoitajille ulkoistetuissa salkuissa sijoituksia tehdään pääasiallisesti vain säänneltyihin eurooppalaisiin UCITS-direktiivin (EU-maissa sijoitusrahastoja sääntelevä ns. sijoitusrahastodirektiivi) mukaisiin rahastoihin. Mahdollisista poikkeuksista on sovittava varainhoitosopimuksissa, jotka Kuntaliiton hallitus hyväksyy.

RISKIT: Valuuttamääräiset sijoituskohteet

Korkosijoitusten osalta valuuttakurssien muutosten vaikutus sijoituksen euromääräiseen kokonaistuottoon voi olla oleellinen. Kuntaliiton varoja ei pääsääntöisesti sijoiteta valuuttariskiä sisältäviin korkoinstrumentteihin tai talletuksiin. Kehittyvien markkinoiden lainoihin tehtävät rahastosijoitukset voivat kuitenkin sisältää avointa valuuttariskiä.

RISKIT - Johdannaiset

Suoria sijoituksia johdannaisiin ei tehdä.

RISKIT: Tavoitteet ja rajoitteet yhteistyökumppaneiden osalta

Sijoituksia tehdään yksinomaan viranomaisten valvonnassa olevien vakiintuneiden ja hyvämaineisten pankkien, varainhoitoyhtiöiden ja rahastoyhtiöiden kautta tai välityksellä.

RISKIT: Rahastotyytit ja sijoituskohteiden kulurakenne

Kuntaliiton varoja voidaan varainhoitajien toimesta sijoittaa pääasiallisesti vain säänneltyihin eurooppalaisiin UCITS-direktiivin (EU-maissa sijoitusrahastoja sääntelevä ns. sijoitusrahastodirektiivi) mukaisiin rahastoihin. Mahdollisista poikkeuksista on sovittava varainhoitosopimuksessa, jonka Kuntaliiton hallitus hyväksyy.

Kuntaliiton varoja voidaan sijoittaa vain sellaisiin sijoituskohteisiin, joilla on selkeä ja läpinäkyvä kulurakenne.

Käytettävät rahastot voivat olla joko aktiivisia tai passiivisia. Aktiivisen sijoittamisen korkeammille palkkioille on oltava perusteet esimerkiksi passiivista sijoittamista korkeamman tuotto-odotuksen muodossa tai siksi, että jollekin markkinalle ei ole saatavissa soveltuvaa passiivista rahastoa. Aktiivisen sijoittamisen hyötyjen toteutumista on seurattava.

SIOJITUSTOIMINNAN VASTUULLISUUS

Sijoitustoiminnan vastuullisuudella tarkoitetaan sijoitusten ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintoon (ESG) liittyvien riskien arviointia ja huomioon ottamista sijoituspäätöksiä tehtäessä sekä sijoitustoimintaa seurattaessa ja arvioitaessa. Kuntaliitto ottaa kaikessa sijoitustoiminnassaan ottamaan huomioon vastuullisuusnäkökohdat mahdollisuuksien ja käy-

¹ Vaihtoehtoisilla sijoituksilla tarkoitetaan muita kuin tavanomaisia osake- ja korkosijoituksia, kuten esimerkiksi raaka-aineisiin, kiinteistöihin, pääomarahastoihin tai hedge-rahastoihin tehtäviä sijoituksia.

tettävissä olevien resurssien mukaan. Kuntaliitto edistää YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaista toimintaa Kuntaliiton varojen hoidossa.

Suurin osa Kuntaliiton sijoituksista hoidetaan ulkoistetusti omaisuudenhoitajien toimesta, joten vaikuttaminen tapahtuu ennen kaikkea varainhoitajien valinnan ja varainhoitajille annettavan ohjeistuksen kautta välillisesti. Varainhoitajien osalta arvioidaan erityisesti sitä, että varainhoitaja ottaa sijoitusten vastuullisuuden huomioon osana sijoituksiin liittyvää päätöksentekoa.

SIOITUSTOIMINNAN VASTUULLISUUS: YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet

Kuntaliitto edistää YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden (liite 1) toteutumista varainhoitotoimialalla. Kuntaliitto edellyttää valittavilta varainhoitajilta, että ne ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja varainhoitajilla on vastuullista sijoittamista käsittelevä kirjallinen ohjeistus. Varainhoitajien valintaprosessissa arvioidaan varainhoitajan vastuullista sijoittamista koskeva ohjeistus ja toimintaperiaatteet sekä varainhoitajan raportointi sijoitusten vastuullisuuden osalta.

SIOITUSTOIMINNAN VASTUULLISUUS: Toimenpiteet eri varallisuusluokissa

Vaikuttamisen mahdollisuudet ja keinot vaihtelevat riippuen käytettävistä varallisuusluokista (esimerkiksi korkosijoitukset ja osakesijoitukset) ja varallisuuden hoidon järjestämistavasta (esimerkiksi suorat sijoitukset tai rahastosijoitukset). Seuraavassa on käsitelty toimenpiteitä eri ryhmissä.

Suorat sijoitukset

Suorilla sijoituksella tarkoitetaan sijoituskohteita, joissa Kuntaliitto itse omistaa sijoituskohteen. Perustellusta syystä suoria sijoituksia voi olla varainhoitajien hoitamisessa sijoitusvarallisuuden osissa, mikäli näin on sovittu varainhoitajan ja Kuntaliiton välisessä omaisuudenhoitosopimuksessa. Suorissa sijoituksissa on otettava huomioon vastuullisen sijoittamisen näkökohdat aina osana päätöksentekoa YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita noudattaen.

Rahastosijoitukset ja omaisuudenhoito

Rahastosijoituksissa Kuntaliitto omistaa sijoitusrahastojen rahasto-osuuksia, eikä suoraan niitä kohteita, joihin rahasto on sijoittanut. Sijoitusrahaston varainhoitaja päättää rahaston sääntöjen puitteissa rahaston sijoituskohteista. Rahastosijoituksissa Kuntaliitto ei voi vaikuttaa yksittäisiin sijoituspäätöksiin tai -kohteisiin. Sama tilanne on täyden valtakirjan varainhoidossa, jossa varainhoitaja tekee sijoituspäätökset omaisuudenhoitosopimuksessa sovituissa puitteissa.

Kuntaliiton sijoituksista pääosa sijoitetaan rahastojen ja täyden valtakirjan varainhoidon kautta, jolloin valitut varainhoitajat päättävät varojen sijoittamisesta omaisuudenhoitosopimuksen mukaisesti. Kuntaliitolla ei tällöin ole päätösvaltaa rahastojen yksittäisiin sijoituskohteisiin.

Koska omaisuudenhoidossa ja rahastosijoituksissa Kuntaliitto ulkoistaa sijoituskohteiden valinnan, tapahtuu sijoitustoiminnan vastuullisuuteen vaikuttaminen näiltä osin erityisesti: i) valitsemalla varainhoitajia, jotka ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja jotka ovat integroineet vastuullisen sijoittamisen menettelyt osaksi omia sijoitusprosessejaan sekä ii) seuraamalla varainhoitajien sijoitustoimintaa raportoinnin kautta. Ensisijaisesti esille nousevia kysymyksiä käsitellään keskusteluissa varainhoitajan kanssa.

SIOITUSTOIMINNAN VASTUULLISUUS: Vastuullisen sijoittamisen kehittäminen

Vastuullisen sijoittamisen käytännöt ovat sijoitustoimialalla suhteellisen uusia ja niiden oletetaan kehittyvän edelleen tulevina vuosina. Osana vuosittaista sijoituspolitiikan arviointia Kuntaliiton sijoitustoiminnan vastuullisuuteen kiinnitetään huomiota ja menettelytapoja pyritään kehittämään seuraamalla alan kehitystä ja toimimalla tarvittaessa yhteistyössä vastuullista sijoittamista edistävien järjestöjen, varainhoitajien ja muiden osapuolien kanssa.

PÄÄTÖKSENTEKO JA SEURANTA

Kuntaliiton hallitus hyväksyy vuosittain sijoituspolitiikan talousarvion osana.

PÄÄTÖKSENTEKO JA SEURANTA: Sijoituspäätökset, varainhoitajien/rahastojen käyttö

Kuntaliiton sijoitussalkun varainhoito toteutetaan ammattimaisia varainhoitopalveluja tarjoavien yhteistyökumppaneiden kautta. Varainhoitajat tekevät sijoituspäätöksiä itsenäisesti omaisuudenhoitosopimuksessa sovitulla tavalla. Varainhoitajien kanssa solmittavat omaisuudenhoitosopimukset hyväksyy Kuntaliiton hallitus. Varainhoitajien on noudatettava toiminnassaan Kuntaliiton sijoituspolitiikkaa. Varainhoitajien kilpailutus toteutetaan vähintään 5 vuoden välein.

Vastapuoli- ja varainhoitajariskin hajauttamiseksi käytetään vähintään kahta varainhoitoyhteistyökumppania.

Sijoituspäätöksiä kirjanpidollisten vaikutusten paremman ennakoitavuuden, hallinnollisen työn minimoimisen ja jatkuvan tehokkaan riskihajautuksen varmistamiseksi sijoitukset pyritään pääsääntöisesti tekemään rahastojen kautta.

PÄÄTÖKSENTEKO JA SEURANTA: Raportointi

Kuntaliiton hallitus saa säännöllisesti raportin, joka sisältää soveltuvin osin seuraavat tiedot sijoitussalkun sijoituksista ja kehityksestä:

- a. pääoman kehitys
- b. eri ajanjaksojen tuottokehitys
- c. tuottokehitys suhteessa neutraaliallokaatiota kuvaavaan vertailuindeksiin
- d. riskikehitys
- e. keskeisten salkun osien (varallisuusluokittain) tuotot ja riskit
- f. vallitseva allokaatio suhteessa neutraaliallokaatioon ja riskirajoihin
- g. maantieteellinen jakauma
- h. suurimmat yksittäiset sijoitukset ja niiden %-osuus salkusta
- i. varainhoitajien salkunhoitajien menestyksellisyys

PÄÄTÖKSENTEKO JA SEURANTA: Päätösvaltuudet

Seuraavassa taulukossa on määritelty Kuntaliiton sijoitustoimintaan osallistuvien päätösvaltuudet.

Kuntaliiton sijoitustoiminnan vastuut ja päätösvaltuudet	
Hallitus	- Hyväksyy sijoituspolitiikan - Hyväksyy varainhoitajien kanssa tehtävät sopimukset - Sijoitustoiminnasta raportoidaan hallitukselle säännöllisesti
Kuntaliiton talous- ja hallintojohtaja	- Valmistele Kuntaliiton hallitukselle ehdotuksen sijoituspolitiikasta ja huolehtii sen ajanmukaisuudesta - Vastaa varainhoitajien kilpailutuksesta ja tekee Kuntaliiton hallitukselle esitykset varainhoitajien valinnasta - Seuraa sijoitustoiminnan ja siihen liittyvien riskien raportteja - Raportoi tarvittaessa Kuntaliiton hallitukselle Kuntaliiton sijoituksia koskevista olennaisista asioista - Päättää vaihtoehtoisista sijoituksista sijoituspolitiikan mukaisesti - Päättää sijoitussuunnitelman puitteissa Kuntaliiton toimintaan tarvittavien varojen realisoinnista - Pitää yhteyttä varainhoitajiin ja muihin yhteistyökumppaneihin - Esittelee sijoitustoimintaan liittyvät asiat hallituksen kokouksessa

Varainhoitajat	- Kuntaliitolle valitaan vähintään kaksi varainhoitajaa, jotka hoitavat Kuntaliiton varallisuutta omaisuudenhoitosopimuksessa määritellyllä tavalla
Raportoinnin tuottaja	- Laatii sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportit yhdistäen omaisuudenhoitajilta saatavat tiedot - Hankitaan ulkoistettuna palveluna
Analyysin tuottaja	- Huolehtii varainhoitajien ja sijoitustuotteiden analysoinnista ja laatii toimenpide-ehdotuksia analyysin perusteella - Hankitaan ulkoistettuna palveluna tai Kuntaliitto-konsernin asiantuntijalta

Liite 1 - YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet²

YK:n vastuullisen sijoittamisen (ESG) periaatteet allekirjoittava varainhoitaja sitoutuu seuraaviin kohtiin:

1. Liittämään ESG-asiat osaksi sijoitusprosesseja

Mahdollisia toimia: Varainhoitajan tulisi mainita ESG-asiat sijoituspolitiikassaan ja tukea ESG-työkalujen, analyysien ja tilastojen kehittämistä. Salkunhoitajien kykyä sisällyttää ESG-asioita toimintaansa arvioidaan säännöllisin väliajoin. Lisäksi voidaan kannustaa akateemista ja muuta alaan liittyvää tutkimusta sekä tukea ESG-koulutusta sijoitusammattilaisille.

2. Toimimaan aktiivisena omistajana ja sisällyttämään ESG-asiat omistajakäytäntöihinsä

Mahdollisia toimia: Varainhoitajan tulisi kehittää aktiivista ja julkista omistajapolitiikkaa ja käyttää mahdollista äänioikeuttaan yhtiökokouksissa. Tavoitteena on aktiivinen vuoropuhelu yhtiöiden kanssa, jonka lisäksi voidaan osallistua standardien, valvonnan ja periaatteiden kehittämiseen. Yhtiökokouksissa voidaan tehdä esityksiä / kannustaa osallistumaan ESG-vaikuttamisprojekteihin ja raporttoimaan niistä. Myös yhteiset vaikuttamisaloitteet ovat hyvä väylä aktiiviseen omistajuuteen.

3. Edistämään sijoituskohteidensa asianmukaista ESG-raportointia

Mahdollisia toimia: Varainhoitajat voivat pyytää yrityksiltä standardimuotoista raportointia ESG asioista (kuten Global Reporting Initiative) sekä ESG-asioden sisällyttämistä vuosikertomuksiin. Lisäksi yrityksiltä kannattaa pyytää tietoja asiaankuuluvien normien, standardien ja kansainvälisten aloitteiden käytöstä tai käyttöönotosta sekä olla mukana tukemassa selkeitä osakkeenomistajien yhtiökokouksesityksiä, jotka edistävät ESG asioiden julkaisemista.

4. Edistämään vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käyttöönottoa sijoitustoimialalla

Mahdollisia toimia: Varainhoitajien kannattaa sisällyttää ESG-asioihin liittyviä vaatimuksia palvelutuottajien/alihankkijoiden valintakriteeristöön.

ESG:hen liittyviä odotuksia kannattaa kommunikoida sijoituspalvelujen tarjoajille (esim. kolmansien osapuolien käytettävien rahastojen) aktiivisesti ja olla yhteydessä myös niihin palvelutuottajiin, jotka eivät täyttäneet asetettuja ESG-vaatimuksia. Sijoitustoimialalla voidaan tukea erityisesti vertailutyökalujen kehittämistä sekä valvonta- tai politiikkamuutoksia, joiden tarkoituksena on lisätä ohjeiden käyttöä.

5. Edistämään vastuullista sijoittamista yhteistyössä muiden sijoittajien kanssa

Mahdollisia toimia: Varainhoitajat voivat osallistua erilaisiin verkostoihin työkalujen ja resurssien yhdistämiseksi. Yhteistyössä kannattaa nostaa esille uudet, nousevat teemat sekä kehittää ja tukea yhteisöllisiä aloitteita.

6. Raportoimaan toimistaan ja vastuullisen sijoittamisen edistymisestä

Mahdollisia toimia: Varainhoitajien on suotavaa kertoa avoimesti siitä, miten ESG-asiat on sisällytetty sijoitustoimintaan sekä julkaista aktiivisen omistajapolitiikan käytäntöjään ja palveluntarjoajille/alihankkijoille asetettuja vaatimuksia. Myös edistyksistä ja saavutuksista on hyvä raportoida säännöllisin väliajoin.

² Lähde: Finsif - Finland's Sustainable Investment Forum ry

Kuntaliiton tulos 1-12/2017

KIRJANPIDON MUKAAN, 1000€

KUNTALIITTO (pl. KT)

TUOTOT

Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokrat	1 695,6	1 229,4	466,2	2 869,0
Ulkoinen rahoitus	2 887,1	2 108,0	779,1	2 228,5
Jäsenmaksut	18 949,3	18 936,8	12,5	18 943,0
Tuotot yhteensä	23 531,9	22 274,2	1 257,7	24 040,5

KUSTANNUKSET

Palkat ja palkkiot	-10 617,5	-10 848,4	230,9	-10 717,3
Eläke- ja muut henkilösivukulut	-2 141,7	-2 496,3	354,6	-1 130,9
Henkilöstökulut yhteensä	-12 759,3	-13 344,8	585,5	-11 848,1

Poistot

Muut henkilöstökulut ja koulutus	-504,6	-569,0	64,4	-489,4
Matkat	-597,4	-695,0	97,7	-646,7
Ulkopuoliset palvelut	-2 696,9	-2 880,5	183,6	-3 283,9
Markkinointi, suhdetoiminta ja edustus	-234,8	-300,2	65,4	-179,6
Muut toimintakulut	-6 790,1	-5 726,4	-1 063,7	-164 215,8
Muut kulut yhteensä	-10 823,8	-10 171,2	-652,6	-168 815,5

KUSTANNUKSET YHTEENSÄ

Tuotto-/kulujäämä	-84,3	-1 268,8	1 184,4	-156 654,5
--------------------------	--------------	-----------------	----------------	-------------------

Sijoitus- ja rahoitustoiminta	17 120,6	1 600,0	15 520,6	119 442,3
-------------------------------	----------	---------	----------	-----------

YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	17 036,3	331,2	16 705,0	-37 212,3
--------------------------	-----------------	--------------	-----------------	------------------

KUNTALIITTO (pl. KT) (1000€)
(ilman poikkeavia eriä)

TUOTOT

Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokrat

Ulkoinen rahoitus

Jäsenmaksut

Tuotot yhteensä

KUSTANNUKSET

Palkat ja palkkiot

Eläke- ja muut henkilösivukulut ****)

Henkilöstökulut yhteensä

Poistot

Muut henkilöstökulut ja koulutus

Matkat

Ulkopuoliset palvelut

Markkinointi, suhdetoiminta ja edustus

Muut toimintakulut *) , **)

Muut kulut yhteensä

KUSTANNUKSET YHTEENSÄ

Tuotto- / kulujäämä

Sijoitus- ja rahoitustoiminta ***)

YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ

	TOT 1-12/2017	BUD 1-12/2017	TOT - BUD	EDV 1-12/2016 *)	TOT - EDV
Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokrat	1 696	1 229	466	2 869	-1 173
Ulkoinen rahoitus	2 887	2 108	779	2 229	659
Jäsenmaksut	18 949	18 937	13	18 943	6
Tuotot yhteensä	23 532	22 274	1 258	24 041	-509
KUSTANNUKSET					
Palkat ja palkkiot	-10 618	-10 848	231	-10 717	100
Eläke- ja muut henkilösivukulut ****)	-2 248	-2 496	355	-2 527	385
Henkilöstökulut yhteensä	-12 865	-13 345	586	-13 244	485
Poistot	-33	-27	-6	-31	-2
Muut henkilöstökulut ja koulutus	-505	-569	64	-489	-15
Matkat	-597	-695	98	-647	49
Ulkopuoliset palvelut	-2 697	-2 881	184	-3 284	587
Markkinointi, suhdetoiminta ja edustus	-235	-300	65	-180	-55
Muut toimintakulut *) , **)	-6 790	-5 726	-1 064	-8 938	2 148
Muut kulut yhteensä	-10 824	-10 171	-653	-13 538	2 714
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	-23 722	-23 543	-73	-26 813	3 197
Tuotto- / kulujäämä	-190	-1 269	1 184	-2 773	2 689
Sijoitus- ja rahoitustoiminta ***)	17 121	1 600	15 521	2 942	14 178
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	16 930	331	16 705	169	16 867

*) Ekokem-osakkeiden myyntihinnan lahjoitus -124,4 milj. €
 **) Kuntatalo Oy:n osakkeiden lahjoitus - 30,9 milj. €
 ***) Ekokem-osakkeiden myyntivoitto +116,5 milj. €
 ****) Eläkevastuun muutos tilinpäätökseen +0,1 millj. € (-17) ja +1,396 (-16)

12.3.2018

Kuntaliiton hallituksen terveiset kevään 2018 kehysriihen:

Kuntien taloudelliset toimintaedellytykset turvattava uudistusten keskellä

Kuntatalouden tila on hetkellisesti kohentunut. Jo tänä vuonna kuntien vuosikatteiden ennakoidaan heikkenevän ja velkaantumisen kasvavan. Edessä on muun muassa mittavia investointipaineita. Sote- ja maakuntauudistus asettaa kuntien talouden ja investointikyvyn ennen kokemattomalle koetukselle.

Tässä tilanteessa Kuntaliitto korostaa, että maan hallituksen tulee kehysriihen päätöksillä huolehtia kuntien taloudellisista toimintaedellytyksistä ja poistaa riskitekijöitä. Mahdolliset veropainepaineet ja maksuihin tehtävät muutokset on kompensoitava kunnille täysimääräisesti. Tämä koskee takautuvasti myös tälle vuodelle päätettyä varhaiskasvatusmaksujen alentamista.

Hallitusohjelmassa on linjattu, että kunnille ei anneta uusia, kuntataloutta pysyvästi heikentäviä lakisääteisiä tehtäviä tai velvoitteita. Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan täysimääräinen valtionosuusrahoitus. Tämä tulee huomioida mm. käynnissä olevien lukiolain sekä esittävän taiteen ja museoiden valtionosuuslain valmisteluissa.

Kiinteistöveron uudistusta tulee viedä määrätietoisesti eteenpäin, jotta uudet verotusarvot pystytään ottamaan käyttöön vuoden 2020 kiinteistöverotuksessa. Kuntien tulopohjan laajentamista on selvitettävä kehyskaudella osana rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmän uudistamista.

Kilpailukyky sopimus alensi kuntien työvoimakustannuksia lomapalkkavelan purkautumisen vuoksi jo vuonna 2016. Lomarahaleikkauksesta ja työajan pidennyksestä arvioitu säästö kuitenkin leikattiin kunnilta kiky-valtionosuusleikkauksina täysimääräisesti pois vuonna 2017. Koska leikkausta ei tehty perushintojen eli laskennallisten kustannusten kautta, vuodelle 2019 tehtävässä kustannustenjaon tarkistuksessa on vaarana, että kuntien valtionosuutta vähennetään kiky-johtuen osittain kahteen kertaan. Kehyskaudella tehtävissä valtion ja kuntien välisissä kustannustenjaon tarkistuksissa tulee kiinnittää erityistä huomiota kiky-leikkausten ja valtionosuuden välisen yhteyden oikeaan toteutustapaan.

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotus on otettava jälleen käyttöön ja sille on varattava riittävä rahoitus kuntien välisen eriarvoisuuden ja äkillisten rakennemuutosten kuntatalousvaikutusten hillitsemiseksi.

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmään päätettiin viime kehysriihessä luoda uudenlaisia kannustinmekanismeja. Kuntaliitto suhtautuu varauksellisesti siihen, että kannustinjärjestelmiä rahoitetaan yleiskatteellisesta - jo itsessään kannustavasta - valtionosuusrahoituksesta.

Uudistusten kuntavaikutukset arvioitava, muutuskustannuksiin rahoitusta

Sote- ja maakuntauudistus mullistaa kuntien tulot, menot ja mahdollisuudet hallita investointipaineita ja velkaantumista. Kuntaliitto on toistuvasti kiinnittänyt huomiota siihen, että uudistuksen vaikutukset ja muutuskustannusten suuruusluokka kuntien talouteen on arvioitava kattavasti myös yksittäisten kuntien tasolla.

Erityisesti suurimpien kaupunkien ja kehyskuntien kohdalla korostuu huoli investointikyvystä. Kuntaliitto esittää, että uudistuksen vaikutuksia uuden kunnan reaalityönteon erityyppisille kunnille tulee selvittää yhteistyössä ministeriöiden, Kuntaliiton ja kuntien kanssa jo kuluva vuoden aikana. Tarvittavat muutokset tulee huomioida lainsäädännön valmistelussa ja toimeenpanon edetessä.

Sote- ja maakuntauudistuksen toimeenpanon muutuskustannuksiin varataan riittävät resurssit. Kysymys on myös uudesta lakisääteisestä tehtävästä lakien voimaantullessa, jolloin siitä aiheutuvat kustannukset on korvattava täysimääräisesti.

Kunnilla on täysi järjestämisvastuu nykyisistä tehtävistä uudistuksen voimaantumiseen saakka. Maakuntavalmisteluun rahoitusta ei saa leikata kunnilta.

Työllisyyskokeilut pysyviksi työllisyysalliansseiksi

Kuntaliitto vaatii, että viimeistään kehysriihessä tehdään päätökset alueellisten kuntapohjaisten työllisyyskokeilujen jatkamisesta vuoden 2019 loppuun saakka siten, että niiden toimintamallit samalla vakinaistetaan osaksi kasvupalveluiden allianssimallia. Kuntien ja maakunnan on voitava sopia joustavasti työnjaoista ja tehtävistä muun muassa alueelliset erityispiirteet huomioiden.

Kokeilut ovat lyhyessä ajassa saavuttaneet hyviä tuloksia. Samanaikaisesti työvoiman kohtaanto-ongelmat ja korkea työttömyys keskittyvät suurimmille kaupunkiseuduille, joista osa on kokeilujen piirissä. Tässä tilanteessa toimivia kokeiluja tulee jatkaa sen sijaan, että ne lopetettaisiin ja aiheutettaisiin tarpeeton ja työllisyyden edistämisen kannalta vahingollinen hallinnollinen myllerrys vain vuoden ajaksi.

Hallitusohjelmassa ja sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä on korostettu kuntien merkitystä elinvoiman, elinkeinojen ja työllisyyden edistämisessä. Tämä edellyttää vihdoin myös konkreettisia, kuntia roolia vahvistavia, tekoja.

Kuntien korjausvelkaa kurottava umpeen, infraa kehitettävä ja digitalisaatiota tuettava

Kuntaliitto kannattaa liikenneverkon rahoitusta pohtineen parlamentaarisen työryhmän yksimielistä esitystä, jonka mukaan liikenneverkkoa kehitettäisiin 12-vuotisen parlamentaarisesti valmistellun suunnitelman pohjalta sekä tie- ja rataverkon korjausvelan vähentämiseen osoitettaisiin vuosittain vähintään 300 miljoonan euron lisärahoitus.

Samalla pitää muistaa, että kuntien infrassa on huomattavasti valtion ylläpitämää tieverkkoa laajempi korjausvelka. Kuntakonserneilla on tuoreen selvityksen mukaan noin 9,0 miljardin euron suuruinen pelkästään rakennuskantaan kohdistuva korjausvelka, josta laskennallinen katettava osuus on noin 4,0 miljardia euroa. Lisäksi kuntien muuhun infrastruktuuriin kohdistuu miljardiluokan korjausvelka. Nykyinen kuntien investointitahdi ei riitä korjausvelan kattamiseen.

Kasvavaa kuntien miljardiluokan korjausvelkaa on kurottava umpeen valtion ja kuntien yhteisillä toimenpiteillä, joita koskevat päätökset tulee tehdä kehysriihen yhteydessä. Muun muassa jo käynnistynyt Terveet Tilat -toimintaohjelma edellyttää rahoitusta ollakseen vaikuttava. Osana korjausvelan umpeen kuromista tulee mahdollistaa Valtion asuntorahaston (VAR) varoista myönnettävät avustukset kuntien infrastruktuurin korjaamiseen nykyistä laajemmin.

EU:n veronkiertodirektiivin kansallisessa implementoinnissa on hyödynnettävä direktiivin mahdollisuus jättää korkovähennysoikeuden soveltamisen ulkopuolelle menot, joilla rahoitetaan pitkän aikavälin julkisia infrastruktuurihankkeita. Korkovähennysoikeuden uudet rajoitukset vaikuttavat laajasti kuntien palveluverkostoon, mutta erityisesti yleishyödyllisen asuntuotannon näkökulmasta uusien rajoitusten soveltaminen on hankalaa ja aiheuttaisi korotuspaineita vuokriin.

Kansallisen palveluarkkitehtuuriohjelman keskitettyä sähköisen asioinnin tukipalvelujen kehitystä ja ylläpitoa tulisi laajentaa myös kuntien yhteisiin sähköisiin asiointipalveluihin kansalaisille. Tämä synnyttäisi säästöä, kun sähköisiä palveluita ei kehitettäisi joka kunnassa erikseen. Palveluiden kehittäminen ja ylläpito pitää vastuuttaa selkeästi yhdelle valtakunnalliselle toimijalle, joka kehittää niitä tiiviissä yhteistyössä Kuntaliiton ja kuntien kanssa ja siihen pitää osoittaa riittävä rahoitus.